

MOTZ

4

SAKONEAN

Uribe Kostako palaren taupadak

Euskaraldia 15etik 25era

**Euskara Uribe
Kostako kaleetan
entzun dadila!**

18-19 | Herriak

Iker Galartza Gure Zirkua

**«Familia
handi bat
osatu dugu»**

26-29 | Berbetan

B. Fernandez Hizkuntzalaria

**«Euskarak
genero
aztarnak ditu»**

32-33 | Kultura

GETXO ESZENA kalean

03 Maiatza
Mayo
26 Uztaila
Julio

Areetako Geltokia Plaza
Plaza Estación de Las Arenas

Eguraldia txarra eginez gero, Romo Eskolan
En caso de climatología adversa, en el Colegio de Romo

2025

Adin guztientzako
programazioa
Programación para
todos los públicos

SARRERA DOAN
ENTRADA GRATUITA

Informazio gehiago
Más información

03 Maiatza—Mayo /// 18:30

BIRA KOLORE
(Zurrunka teatro & La Semilla Voladora)

Ibiltaria / Itinerante

Eskeletako plaza > Geltokia plaza
Plaza Escuelas > Plaza Estación

03 Maiatza—Mayo /// 19:30

H (Cía. La Córcoles)

Dantza-zirkua / Danza-circo

10 Maiatza—Mayo /// 20:30

PLAZA (La Pez teatro)

Antzerkia / Teatro (ele bitan / bilingüe)

17 Maiatza—Mayo /// 18:30

FINITO-INFINITO (Cía Trotamundos)

Zirkua / Circo

24 Maiatza—Mayo /// 18:30

OH-PERA (Zirko Txosko)

Zirkua / Circo

31 Maiatza—Mayo /// 18:30

LA ÚLTIMA Y NOS VAMOS (Trapu Zaharra)

Antzerkia / Teatro (cas)

07 Ekaina—Junio /// 18:30

SINCRONÍAS (Cía In put)

Dantza / Danza

14 Ekaina—Junio /// 18:30

HAURRESKOLARI (Tío Teronen Semeak)

Dantza / Danza

21 Ekaina—Junio /// 18:30

ATEAREN BESTALDEAN (Hika Teatroa)

Antzerkia-musika / Teatro-música (eus)

28 Ekaina—Junio /// 18:30

MOVER MONTAÑAS (Alberto Velasco)

Dantza / Danza

05 Uztaila—Julio /// 18:30

EUSKORLEANS (Kukai Dantza)

Ibiltaria / Itinerante

Bizkaia Zubia > Geltokia plaza
Puente Bizkaia > Plaza Estación

12 Uztaila—Julio /// 18:30

CLAUDETTE

(Cie Balancetoi & Maleta company)

Zirkua & txontxongiloak / Circo & títeres

19 Uztaila—Julio /// 18:30

ART-ILUSIO (Markeliñe)

Antzerkia / Teatro (eus)

26 Uztaila—Julio /// 18:30

ERAITSI S.L. (Goitibera)

Antzerkia / Teatro (eus)

Aurkibidea

- 4 Puntua eta kontrapuntua
- 5 Erretratua
- 6 Uribe Kostako palaren taupadak
- 10 Herriak
- 20 Hirudika
- 24 Euskararen agenda
- 25 Lehen/orain eta Uribitakora
- 26 Iker Galartza, Gure Zirkua
- 30 Getxophoto Nazioarteko Irudi Jaialdia
- 32 Beatriz Fernandez, euskararen genero gramatikalaz eta hitanoaz
- 34 Iritziak eta Horoskopoa
- 36 Inazio Uriguen, Punta Galea Txirrindularitza Elkartea
- 37 Jigger kirol berria ezagutuz
- 38 Hirukira Olgetan: umeentzako denbora-pasak
- 40 Atzera begira: Altagako kioskoa
- 42 Faceguk: turismoak gora egin du gurean?
- 43 Zozketak

Gorka Zuazo: «Gure lana lehiatzetik harago doa»

«Euskaraldia gero eta kontzienteagoa eta sakonagoa da»

«Zirkua ikuskizun hutsa baino askoz gehiago da»

«Familiako lau belaunaldi egon gara hemen lanean»

hiruka

HIRUKA kooperatiba elkartea

Helbidea: Martikoena, 16, 2.a · 48992 GETXO

e-posta: hiruka@hiruka.eus

Telefona: 944 911 337

Publizitatea: Amaia Legarreta eta Julia Estevez

Erredakzioa: Nahia Martinez Gondra, Iker Rincon Moreno, Hodei Torres eta Ander Zarraga

Diseinua eta maketazioa: Artefakto Estudio

Kudeaketa eta administrazioa: Ziortza Merino

Zenbaki honetako kolaboratzaileak: Amaia Arriaga, Paul Bilbao, Bea Sever, Garazi Hidalgo eta Lander Labajo.

Filmazioa eta Inprimategia: Gertu Inprimategia

Lege-gordailua: BI-2022-2014

ISSN: 2386-98-95

Ale-kopurua: 5.000

CC-BY-SA

HIRUKAK ez du zertan bat etorri aldizkari honetan parte hartzen duten kolaboratzaileek adierazitako iritziakaz.

Erakunde laguntzaileak

*foru aldundia
diputación foral*

Aldizkari honek Bizkaiko Foru Aldundiaren laguntza jaso du.

**EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO**

Kultura eta Hizkuntza Politika
Sailak (Hizkuntza Politikarako
Sailburuordetzak) diruz lagundua.

Erdaraz eta kito?**AMAIA ARRIAGA** Langile publikoa eta LABeko kidea

Iraidek mediku euskalduna eskatu du Getxon eta erdalduna esleitu diote, mediku euskaldunek kupoa beteta omen dutelako. Erandion udaltzain batek ez du erreparorik izan berak ez duela herritarrari euskaraz erantzun beharrik esateko. Administrazioak ez du bermatzen norberak nahi duen hizkuntzan artatua izateko eskubidea, eta auzitegietatik datozen sententziek arrazoia ematen diete bertako bi hizkuntza ofizialak ezagutu gabe langile publiko izan nahi duten hautagaiei. Sententziak erreskadan datoz, bata bestearen atzetik, eskakizunak mugatzea justifikatzeko argudio berberarekin, hau da, errealtate soziolinguistikoa aintzat hartuta ez dela beharrezkoa horrenbeste langile elebidun izatea.

Premiazkoa da hizkuntza eskubideen alde dauden alderdiei presio egitea marko juridiko aproposa adostu eta lege-markoa aldatzeko; ezinbestekoa da euskararen aldeko neurrien segurtasun juridikoa bermatzeko.

Eta ea udaberriko EUSKARALDIA aprobetxatzen dugun errealtate soziolinguistikoa, apur-apur bat bada ere, geure aldera jartzeko eta agintariak akuilatzeke, ez da eta onargarria, esaterako, Erandion, Euskara Sailak aurtan iaz baino % 21 gutxiago inbertitzea jarduera soziokultural eta diru-laguntzetan.

Goroldiorik ez**PAUL BILBAO SARRIA** Euskaltzalea

Euskal esaerak dio dabilen harriari ez zaiola goroldiorik sortzen, eta horixe ari da gertatzen Algortan euskararen aldeko mugimenduekin. Hilabete batzuk atzera eginez gero, euskaldunon aurkako oldarraldi judizialari, gurean, Udalaren oldarraldia lotu zitzaion. Herritar euskaltzale askok agertu genuen desadostasuna, baina horrek beste hausnargai bat ekarri zuen: ezin ibil gaitzeko une oro erreakzio-jardunean, akziora jotzea dagokigu, geuretik hasi behar dugu aurrera egiten.

Horren karira, otsailaren 18an, hamarnaka euskaltzale elkartu gintuzten ideia horri tira egiteko. Akaso, adinaren ajea izango da, edota edalontzia erdi-beteta ikusteko joera, baina esango nuke adin eta esparru desberdinetako euskaltzaleak izanik, bat egin genuela zerbait egin edota artikulatu behar horretan. Ideia andana izan zen: ekimen xumeak antolatzen hastea, aliantzak zein xede-taldeak identifikatzea, plazak hartzea.

Badabil, bai, Algortan euskararen harriari goroldiorik ateratzen utziko ez dion zerbaiten ernamuina, baina ez gaitzala presak irentsi. Aitzitik, elika dezagun guztion artean, pixkanaka-pixkanaka. Izan ere, bagara nor!

Puntua eta kontrapuntua **Pilotalekua**

Herriko elkargune

Aterpe nagusia
pilotarentzako.
Erabili ohi dugu
edozertarako:
mitinerako edo
bertso saiorako,
kontzerturako eta
bazkaritarako.
Zer zentzu du frontoiak,
Mikel, zuretzako?

**JOSU
ARROYO
IZKOA**
Algorta

Txokoan utzi duzu
ederki sarturik
ta ados nagoela
esango nuke nik.
Ez al da politago
hala ulerturik;
herriko elkargune
bezala harturik?
Ez baitauka pilota
kutsua bakarrik.

**MIKEL
ARRATE
ZELAYA**
Berango

Gorka Zuazo Plentzia SDko presidente ohia

«Klubak herriaren alde zerbait polita egiteko aukera eman dit»

Zuazok 2022an utzi zuen Plentzia SD futbol taldeko zuzendaritza, baina entrenatzaile bezala jarraitzen du oraindino, besteak beste.

TESTUA: ANDER ZARRAGA • ARGAZKIA: HODEI TORRES ▶

Bazkidea 1978tik eta jokalaria 1980tik, 12 urte gaz jantzi zuen talde zuri-urdineko elastikoa. Jokatzeari utzi zionean, delegatu eta guraso moduan jarraitu zuen, eta hortik taldeko presidente izateraino; guztira, 12 urte egin zituen karguan. «Jokalaria zarenean, jokatzea eta ondo pasatzea da helburua. Aldiz, presidente moduan, gauzak oso desberdin ikusten dira: ni nengonean, 15 talde genituen, bakoitza bere arazoekin».

Kargua utzi arren, Zuazok inplikaturatuta jarraitzen du eta ospatzen ari diren mendeurreneko jardueren antolaketa-lanetan dabil, besteak beste. Zuzendaritza esku egokietan utzi duelakoan dago, baina azpimarratu du presidente ona izateko ezinbestekoa dela lan-taldearen babesa ere izatea.

Presidente zela, Errotabarriko futbol-zelaia galtzeko mehatxua bizi izan zuen bete-betean: «300 gazte futbolera jokatzeko zelaia barik geratzekotan egon ziren; nire emazteak daki zenbat gau pasatu nituen lo egin gabe, ez baikeen ulertzen zer dela eta tematu ziren horrenbeste horretan». Deitoratu duenez, saihestu zitekeen muturreko egoera batera heldu ziren, «eta lagapena lortu badute ere, zelaia Udalaren jabetzakoa izan arte horrekin jarraituko dugu, Plentziak ez baitu baliabiderik ez lurrik zelaia berri bat eraikitzeko».

Bere ustez, Plentzia SD bezalako futbol talde txikiek ekarpen handia egiten diote herriari, «adibidez, kanpotik datozenei herrian integratzeko aukera ematen die, berdin dio nondik datozen. Kirolaz gain, futbolak alde soziala ere izan dezake, eta ni familia izaera hori bultzatzen saiatu nintzen». Walking futbol taldea ere horren adibide dela aipatu du, nagusiagoak direnei ere talde baten parte izateko eta jokatzeko aukera ematen baitie. «Hau klub txiki bat da eta gure lana lehiatetik harago doa, denek horren parte izatea nahi baitugu», azaldu du. ◀

Uribe Kostako palaren taupadak

FRONTON
HERRIAN
EUSKAL
EUSKARAZ

Eskualdeko frontoietan pala motzagaz zein larruzko edota gomazko paletagaz aritzen diren pilotari ugari ikus ditzakegu gurean. Afizionatuak dira nagusi, baina profesional mailakoak ere baditugu inguruotan. Azken egunotan, ordea, goi mailako palaren mundua eztabaidaren erdigunean dago, jokalariai borrokarako prest baitira euren lan-eskubideak aldarrikatzeko.

TESTUAK: **IKER RINCON MORENO**

ARGAZKIAK: **HODEI TORRES · UTZITAKOAK ►**

Adarraga, Astelena, Labrit edo Bizkaia bezalako izenak ez ditugun arren, Uribe Kostan ez da frontoirik falta, ezta pilotaririk ere. Eta palak, bereziki, erro sakonak ditu gurean: bertoko pilotari askorentzat ez da soilik kirol bat, baizik eta bizimodu bat, belaunaldiz belaunaldi transmititu den ohitura, herri identitatearen parte. Pilotalekuak edo frontoiak Euskal Herriko paisaiaren elementu oso garrantzitsuak dira; pilotagaz kirola egiteko eremuak dira, baina beste hainbat funtzio ere betetzen dituzte: plaza publikoak diren heinean, herritarrak biltzeko gune ere badira eta, gurean, pilotaleku horiek bizitza sozial eta kulturala bizigarri egiten duten leku dira.

Sopela, Lemoiz edo Getxo bezalako udalerrietan, palaren taupadak ez dira isiltzen: herriko plazetan, klubetan eta txapelketetan entzuten da kolpearen hotsa. Izan ere, palak bizirik dirau ez soilik tradizioagatik, baizik eta gaur egungo pilotariek eta zaleek egunerokoan egiten dutelako lan. Profesionalak bezainbat, afizionatuak, entrenatzaileak eta herritar arruntak dira kirol honen bizkarrezurra. Eta nahiz eta erronkak ez diren gutxi, Uribe Kostako palak badu zer kontatua: historia, grina eta etorkizunerako indarra.

FRONTOIAK, HERRIKO KULTURAREN PARTE. Pilotalekuak askotarikoak dira, eta, gurean, biziki berezia da Algortako San Nikolas plazakoa. Arkupeez inguratuta eta zoru irregularragaz, urtero-urtero ehunaka pilotari batzen da hainbat zalek antolatzen duten pala-txapelketara. Lerrook idazterakoan, bete-betean murgilduta daude 183 bikote jokoan, neska, gizon eta umeen sei kategoriatan banatuta. Unai Garduño txapelketako antolatzaileetako batek azaldu duenez, udalerriko eta inguruko pilotari ugari ematen dute izena herri-proba horretan, palarekiko afizioaren erakusgarri; aurtan, gainera,

183 bikotek eman dute izena aurten Saniko Pala Txapelketara, inoiz baino gehiago.

herriko jendeari lehentasuna ematen saiatu dira; «hala ere, jende nahiko kanpoan gelditu da, eta txapelketako bigarren fasea, ligaxka zena, kanporaketa bezala jarri dugu aurten partidu nahiko kendu eta bikote gehiago sartzeko». Izan ere, nabarmendu duenez, aurtengo lehiaketan inoiz baino bikote gehiagok eman dute izena, eta azpimarratu du neska gehiago animatu direla eta umeen kategoria sortu dutela. Hala, pala-hotsa egunero-egunero entzuten da Algortako erdiguneko plazan, dozenaka lagunak begiradapean, ekaineko hirugarren astean finala nortzuk jokatu duten zain.

Sopelako Kurene Pilota Elkarteko kirol zuzendari Patxi Ziskarren ustez, «Getxon lan ona egiten ari dira» palaren hauspotze horretan, hurbileko txapelketek afizioa pizten eta komunitatea biltzen laguntzen baitute. Izan ere, txapelketak ezinbesteko tresnak dira palaren eta pilotaren indarberritzean: plaza publiko bihurtzen dute pilotalekua, ikusgarritasuna ematen diote kirolari eta gazteek maila desberdinetako pilotariak ikusiz ikasten dute.

Bide horretan, pilotari lotutako askotariko txapelketak eta ekimenak antolatzen dituzte Kureneko lagunak, hala nola Komarkala, Kepa Deuna, Baserri KMO, Eskolartekoa eta profesionalen jaialdiak. Ziskarren berbetan, «ez gara aspertzen», urtero saiakera egiten baitute zerbait berria egiten.

«Afizionatu maila oso ona dago Uribe Kostan, egoera aipagarria da. Oso herri palazalea gara»

PATXI ZISKAR
KURENE PILOTA ELKARTEA

«Pilota, kirolaz gain, ohitura bat dela esango nuke, bizitzeko modu bat, eta lagunarteko giroaren parte»

IKER GORDON
PALISTA PROFESIONALA

Ku-
rene-
ko kideak
dioenez, Sopela beti izan da herri palazalea, eta bertatik profesional asko eta afizionatu «bikainak» atera dira. «Kultura hori beti egon da presente». Hala, palaren presentzia oinarri sendoetan mantendu bada ere, Sopela Pro txapelketa inflexio puntua izan zen. 2024ko irailean ospatu zuten, eta udal-frontoia bete-bete egin zen jardunaldi guztietan: 400 lagun inguruko edukiera izan arren, sarrerak agortu egiten ziren egunero. Ziskarrek gogoratzen duenez, «inoiz ez dut ikusi frontoia horrela, jaietako eskuko profesionalen partidak kenduta. Benetan izugarria izan zen».

Ekitaldi horrek erakutsi zuen pala profesionalak ikusmin eta indar handia duela, behar bezalako baldintzak eskaintzen baizikio. Jaialdi horretan parte hartu zuten palistak —tartean Uribe Kostako lau kirolari: Armintzako Esteban Gaubeka, Jagoba Mada-riaga eta Iñaki Urrutia; eta Iker Gordon sopeloztarra, txapela jantzi zuena Roman Maldonado bikoteagaz batera— publikoarentzat ezagunago bihurtu ziren, eta sare sozialen bidezko zabalkundea funtsezkoa izan zen ikusgarritasuna emateko.

PALA PROFESIONALA, KRISIAN. Palak Uribe Kostan duen presentzia historikoa eta kulturala ezin daiteke uka, baina kirolaren mailarik gorena, pala profesionala, une erabakigarrian dago gaur egun. Innepala zirkuituko pilotariek greba abiatu dute baldintza ekonomikoak eta lan-baldintzak hobetzea aldarrikatzeko, eta horrek agerian utzi du kirol honen atzean dagoen egiturazko ahuldadea. «Askotan, kanpotik ikusita ematen du dena ondo dagoela, baina barruan gaudenok beste-lako errealitatea bizi dugu. Nahiz eta ilusioz lehiatzen jarraitu, argi dago pala eta beste modalitate batzuk gehiago zaindu behar direla, bestela zaila izango da etorkizun sendo bat

izatea», azaldu du Iker Gordon pilotari profesional sopeloztarrak, «ez dugu ezer arrarorik eskatzen: egonkortasun pixka bat, baldintza duinak eta gure lanaren aitortza, besterik ez». Gainera, kontratuak berritzeke gertatu dira hainbat palista —horien artean Gordon bera, Ibai Perez sestaoarra eta Esteban Gaubeka armintzarra—, eta egoera horrek pilotarien artean elkartasuna eta batasuna ekarri du: «Gure eskaerak oso argiak eta zehatzak dira. Lehenik eta behin, eskatzen dugu palista guztion kontratua berritzea, gutxienez hurrengo lizitazioa irten arte. Hau da, ez du inork sinatuko, bederatziok kontratatutak ez bagara, ez baita go

Iker Gordon pilotari profesionalak, besteak beste, Sopela Pala Pro txapelketa irabazi zuen.

kirol-
-arrazoi-
rik inor ez be-
rritzeko».

Gaur egun, Innपालa da profesionalen zirkuituan dagoen enpresa bakarra, eta horrek lehia osasuntsua ezi-nezko bihurtu duela deitoratu du Patxi Ziskarrek: «Beste enpresa bat sartuko balitz, pilotan bezala, kirolaren osasuna eta kalitatea hobetuko litzateke». Gainera, kudeaketa ikuspegi komertzial hutsetik egiten dela deitoratu dute Ziskarrek eta Gordonek, pala negozio moduan baino ez ikusita, eta bere balio sozial eta kulturala baztertuta. «Pilota ez da negozio bat bakarrik, kulturaren parte da, eta hori errespetatu behar da, pilotarien ongizatean eta prestakuntzan inbertituz», ondorioztatu du Gordonek.

BALDINTZAK HOBETZEKO BEHARRA. Bestalde, profesional izanda ere, palaz ezin daitekeela bizi nabarmendu dute eta, ondorioz, pilotari guztiek beste lan bat izan behar dutela bizirauteko, profesionaltasunaren muina kolokan jarritz. Ziskarrek argi dio: «Baloratuta egongo balitz, jende gehiago egongo litzateke prest palan aritzeko».

Ildo horretan, Gordonek salatu du ezin dela zirkuitu profesional sendo bat eraiki oinarri ahul batean. Izan ere, Perez, Gordon eta Gaubeka kontraturik gabe utzita, zazpi palis-

ta profesional baino ez dira geratzen, eta «horrekin ez dago modurik jaialdi bat ere antolatzeko. Ez dakit zein den euren asmoa, baina argi dago ez doazela bide onetik».

Momentuz, greba partzialak egiten ari dira pilotariak, jaialdien egunetan, baina

ez dute baztertzen egoera larriagotzea datozen hilabeteetan. Palaren etorkizuna ez da ziurra, eta pilotariak lehen aldiz kolektiboki eman dute pausoa, aldaketarik ezean, pala profesionalak etorkizunik ez duelakoan. «Palaren etorkizuna ez da eraikitzen isilik egonda, eta askotan, aldaketa bakarrik dator norbaitek lehenengo pausoa ematen duenean», ondorioztatu du Gordonek, eta gaineratu du, nahiz eta ilusioz lehiatzen jarraituko duen, argi dagoela pala eta beste modalitate batzuk zaindu behar direla, «bestela zaila izango da etorkizun sendo bat izatea». ◀

Getxo Maiatzaren 15etik 18ra

Sanisidroek emango diote hasiera festen rallyari Getxon

U rtero legez, maiatzaren erdialdean ospatuko dituzte Getxon San Isidro jaiak. Hala, hilaren 10ean lehenengo hartu-emana egin ostean, 15etik 18ra, Andra Mari auzoa jai giroz beteko da: kalejirak, kontzertuak, umeentzako tailerrak, herri kirolak, dantzak eta eskupilota erakustaldiak, eta askoz gehiago! Malakaten eta kiroldegiko aparkalekuan izango dira ekitaldi gehienak, eta giroa ziurtatuta egongo da, ume zein helduentzat.

Aurten, gainera, jai-batzordeko kideek nobedade bat prestatu dute udalerriko gazteen-tzat: plater irekiak. Azaldu dutenez, maiatzaren 17an, zapatua, 13 eta 17 urte arteko edozein gazte igo ahal izango da agertokira gura duen musika ipintzera, 21:00etatik aurrera. Horretarako, baina, aldeztu aurretik ize-na eman beharko dute. ◀

Getxo Begoñako Galeriak

Errealitate birtualez egindako bisitak inauguratu dituzte

P unta Begoña Fundazioak Begoñako Galeria historikoak ezagutzeko era berri-tzailea sortu du errealitate birtuala erabilita. Galeriako bi gune ezberdinetan QR kodeak kokatu dituzte, eta, horiek mugikorrak eskaneatuz gero, beste garai batzuetara bidaiatu ahal izango dute erabil-tzaileek. ◀

Getxo Biribilgunea, ilegala

Azkorrirako behin-behineko taxi-zerbitzua jarri dute martxan

A3411 linea aldi baterako eten du Bizkaibusek, epai judizialak aginduta Zientotzeko biribilgunea kenduta autobusek maniobra seguruak bermatzerik ez dutelakoan.

Bizkaibusek autobus-zerbitzua eten zuen apirilaren erdian, biribilgunea kendu ostean.

A zkorrirainoko autobus-zerbitzua etenda dagoen bitartean, Getxoko Udalak doa-ko taxi-zerbitzua jarri du martxan. Azaldu duenez, taxiak au-tobus paradak kendu diren eremuan jardungo dira, behin betiko konpon-bidea aurkitzeko «beharrezkoak di-ren probak» egiten diren bitartean.

Ingurumen-araudia betetzen ez zuelakoan, inguruko hainbat herri-tarrek Zientotzeko biribilgunearen

kontrako salaketa jarri zuten, eta in-gurua berrezartzea ezarri zion Uda-lari. Hala, hura kendu zuten. Handik gutxira, baina, Bizkaiko Aldundiak autobus zerbitzua kendu zuen joan den apirilean, ibilgailuek bertan bira egiteko «aukera segururik ez» dagoe-lakoan. Horren aurrean, bai Udalak bai Azkorri Bizirik plataformak au-tobus-zerbitzua berrezartzea exijitu zu-ten. Bigarrenek, gainera, «erantzuki-zun falta» egotzi diote Udalari. ◀

● **Getxophoto 2025**
● **Maiatzaren 29tik – Ekainaren 22ra**

● **REC**

● **Nazioarteko Irudi Jaialdia**
● **www.getxophoto.com**

**GETXO
PHOTO**

Leioa 25. Umore Azoka

100 ikuskizun baino gehiago mende laurdena ospatzeko

Umorea, gizarte-hausnarketa eta profesionalen topaketak; maiatzaren 15etik 18ra
Leioako kaleak ikuskizunez beteko dituzte kaleko antzerkien azoka handian.

Leioako Umore Azokaren 25. jaialdia ospatuko dute maiatzaren 15etik 18ra. Aurtengo programak hainbat motatako 100 ikuskizun baino gehiago izango ditu, eta 300 profesionaletik gora parte hartuko dute ekintzetan. Kaleko arte eszenikoen jaialdi garrantzitsuenetakoak Leioako kaleetan banatuta egongo diren 28 agerlektan banatuko du bere eskaintza, besteak beste, Udondoko bulebarrean eta San Juan Bautista plazan.

Aurtengo programazioan 27 estreinaldi eta jaialdirako berariaz sortutako ikuskizun bi izango dira, beste askoren artean. Gainera, aire zabaleko argazki-erakusketa bat ere izango da 25 jaialdietako unerik ikonikoenak errepasatuko dituen. Euskal Herriko eta Espainiako hainbat konpainiez gain, Japonia, Taiwan eta Erresuma Batuko taldeak ere izango dira bertan. Halaber, iluntzeetan, piroteknia ikuskizunak eta berbenak egingo dituzte urteurrenaren ospakizuna girotzeko.

Jaialdiak inklusioaren, irisgarritasunaren eta gizarte-hausnarketaren aldeko apustua ere egingo duela nabarmendu dute antola-

Euskal Herriko 22 konpainia ere izango dira aurtengo programazioan. HODEI TORRES

Kontsultatu
hemen
25. Umore
Azokaren
programazioa
egunez egun.

tzaileek; hala, besteak beste, azokak Erronka Garbia zigilua eskuratu du eta jaialdiak maiatzaren 15etik 25era egingo den Euskaraldia-
ren hasieragaz bat egingo du, Antzerkibizi/
Ikusleprest proiektuaren bidez.

Iban Rodriguez Leioako alkatearen hitzetan, Umore Azoka «azoka bat baino gehiago da, kultura-aniztasunaren eta bizikidetzaren aldeko eredu sendoa. Ilusioz betetako proiektu gisa hasi zena kultura-panoramaren erreferente handienetako bat bihurtu da, ez bakarrik Euskadin, baita Estatu osoan ere, urtero hazten ari den nazioarteko proiektioarekin». Aldundiak eta Eusko Jaurlaritzak ere azpimarratu dute azokaren garrantzia kultur sisteman eta talentuaren sustapenean. ◀

BETIKO
IKASTOLA

KALITATEZKO HEZKUNTZA EUSKARAZ

EUSKARALDIA
Elkar mugituz egingo dugu

www.betikoikastola.eus
Artatza auzoa, 84, (48940) Leioa
info@betikoikastola.eus
94 464 23 64

ikastolenelkartea

Erendio Aireportua**Bizilagunak kezkatuta daude aireportuaren hedapenagatik**

Aireportuak kudeatzen dituen Aena erakunde publikoak Loiuko terminalaren edukiera handitzeko asmoa iragarri zuen 2024ko apirilean. Proiektuak 13 milioi bidaia hartzeko hedapena aurreikusten du, eta, horretarako, azpiegitura handitu beharko luke. Neurriak kezka eragin du Erandioko hainbat bizilagunen artean, bereziki Erandio Goikoan. Lurreratze-pistatik oso hurbil dagoen udalerriko Auzokoa Herriko Elkartetik eta Herri Bideak Kate Barik taldeak deitoratu dutenez, handiagotze horrek zaratak eta kutsadura areagotuko lituzke eta ingurune natural bati kalte egingo lioke, bizilagun askoren kalterako izango litzatekeena, besteak beste. ◀

Erendio Aparkaleku berria**Aldi baterako 300 plazako aparkalekua zabaldu dute Altzagan**

Cables y Alambres lantegi zaharra desagertu da daborduko. Bertan garatu gura duten hirigintza-proiekturako lursaila deskutsatzeko zain dagoen bitartean, Erandioko Udalak 300 plaza inguru dituen aparkalekua gaitu du lantegiaren orubean. Neurri horregaz, Altzagak aparkalekuagaz dituen arazoak arindu gura ditu. Kamioiek ezin izango dute bertan aparkatu, eta Udaltzaingoak bere presentzia areagotuko du eremu horretan. ◀

Erendio Emakumeen truke gastronomikoa**Jatorri desberdinetako emakumeak jatekoaren inguruan bilduko dira**

Maiatzaren 17an, Alzagako Merkatu Zaharrean hainbat emakume bat egingo dute euren errezetak partekatzeko eta esperientzia aberasgarri bat bizitzeko.

Erandion dauden kulturak ezagutzeko ekimenak ere egingo dituzte. ECUADOR ETXEA

Beste urte batez, hainbat jatorritako emakumeen arteko topaketa antolatuko du Erandioko Udaleko Berdintasun Sailak. Maiatzaren 17an izango da, zapatuan, 18:00etatik aurrera, Merkatu Zaharrean.

Aurten, gainera, berrikuntzak izango dituzte, besteak beste, Bizipenak izeneko solasaldietan parte hartu duten Alzagako adineko emakumeek duela hilabete batzuk hasitako jabekuntza-prozesua par-

tekatuko baitute erakusketa eta bideo baten bidez. Gainera, Erandion elkarregaz bizi diren kulturak hobeto ezagutzeko hainbat dinamika ere antolatuko dituzte.

Jarduera horietan parte hartzeko izen-ematea aldeztu aurretik egin beharko da, taldean zein banaka. Horretarako, 944 890 240 telefono-zenbakira deitu edo berdintasuna@erandio.eus helbide elektronikora idatzi beharko da, zein errezeta eramango den zehaztuz. ◀

ALGORTAKO ETORRIDEA, 59

GetxoGaso

Urteko 365 egunetan gaude zabalik

- Garbiketa gunea
- Denda eta okindegia
- GnG tailerra
- Solaguren Jatetxea

☎ 944 301 500

📍 Getxo eta Berango artean

GetxoGason Euskararekin bat!

Berango Bart...Sax! & Danel Arteaga kontzertua

Hurrengo geltokirantz kantuz egingo dute Berangon

Bart...Sax! eta Danel Arteaga Berangon izango dira maiatzaren 16an, Antzokian, jazz, swing eta emozioz beteriko kontzertu bereziagaz.

Berango izango da Bart...Sax! taldearen eta Danel Arteaga abeslariaren datorren geldialdia. «Hurrengo geltokirantz kantuz!» izenpean, jazz, swing eta pop-rock doinuez beteriko kontzertu berezia eskainiko dute, hilaren 16an, arrastiko 19:00etan, Berangoko Fernando Ansoleaga Antzokian.

Itziar Castrillo musikari berangoztarrak azaltzen duenez, Bart...Sax! duela 17 urte sortu zuten Durangon, Bartolome Ertzilla Musika Eskolako eta Kontserbatorioko saxofoi ikasgelako proiektu gisa. Gaur egun, berangoztarraren zuzendaritzapean, Big Band amateur honek Euskal Herriko hainbat txokotan jo izan du, beti ere musikarekiko pasioz eta ikus-entzuleak gozarazteko helburuagaz.

Oraingoan, Danel Arteaga izango dute lagun. Sondikako abeslari gazteak ibilbide oparoa du: Leioako Musika Eskolan hasi zen, Kantika Korlagaz nazioartean aritu da eta, gaur egun, San Juan Bautista Koraleko kidea da. Gainera, iaz *Ztanda* (ETB1) eta, aurren, *La Voz* (Antena 3) saioetan lehiatu izan da. «Proiektzio handiko artista gaztea da, bere

Itziar Castrillo musikari eta irakasleak zuzentzen du taldea. © ITZIAR CASTRILLO

Elkartasunerako keinuak

«Hainbat elkarterekin aritu gara, hala nola Rio de Oro, saharar herriarekin elkartasunean eta La Cuadri del Hospi elkarteari babesak erakutsiz, adibidez»

sentikortasun eta ahots beroarekin hunkitzen duena».

Berangoko kontzertuan, Castrillok iragarri duenez, hamabi kantu eskainiko dituzte: jazz eta swing klasikoak, pop-rock bertsio ezagunak eta eguneratutako moldaketa originalak. Musikak batuko ditu belaunaldi ezberdinak, emozioz eta energiagaz betetako saio batean.

Taldeko zuzendariak azpimarratu duenez, Berangoko publikoarentzat aukera paregabea izango da bidaia musikal honetara igotzeko. «Tren hau galduko duzu?». ◀

iGELDO

*ETXEKO TRESNAK *BURDINGINTZA
*SARRAILADENDA *ARGIKETADENDA

☎️ 944631942

Kresaltzu Kalea 13. Erromo

JUAN MARI

Harategia Urdaitegia

Baserriko haragia, produktu artisaua eta etxeko zerbitzua

Las Mercedes, 31. 48930 AREETA
94 464 41 25

Urduliz Azpiegitura berriak**Panel informatibo bi eta kulunka inklusibo bat jarri dituzte**

Urdulizko Udalak panel informatibo berri bi jarri ditu herrian. Azaldu bezala, informazio guztia giltza duten paneletan zentralizatuko dute, bandalismoetik eta fenomeno meteorologikotik babestuta, hala nola kultur etxearen eta Iparraldeko Kiroldegiaren ondoan dauden bezalakoak. Panel berriok metroko kalean eta Marutze auzoan jarri dituzte. Horrez gain, duela aste batzuk kulunka inklusibo berri bat jarri zuten Eusebia Felisa Askobereta plazan. Udalak jakinarazi duenez, hori erabil daiteke betiere heldu batek gainbegiratura, arnesik gabe edo arnesa jarrita. ◀

Barrika HAPO berria**425 etxebizitza berri aurreikusten ditu ordenantza berriak**

Udalak azaldu duenez, HAPOk daborduko okupatuta dagoen hiri-lurzorua berrantolatu eta Goierriko eta Elejaldeko herriguneetako lurzoru urbanizagarria berrantolatu du, lursail berriak okupatu beharrik gabe. Hala, behin betiko onartu den HAPO honek 425 etxebizitza aurreikusten ditu, horietatik 130 babes publikokoak. Horretarako, jarduera integratuak eta plan bereziak planteatu dituzte, eremu bitan bizitegi-sektore berriak garatzeko aukera emango dutenak, «udalerriko ingurune naturala errespetatuz». ◀

Plentzia Ekainaren 1etik irailaren 30era**Udaldian aparkatzeko araudian berrikuntzak ezarri ditu Udalak**

Kontrola eta seinaleztapena hobetuko dute eta bederatzi orduko aparkaleku mugatu berri bat ezarriko dute metrogeltoki ondoan, garraio publikoaren erabilera sustatzeko.

Plentziako aparkatzeko sistema-arautua berriro aktibatuko dute udaldi honetan. Hain zuzen ere, ekainaren 1etik irailaren 30era egongo da indarrean, eta Udalak doikuntza batzuk txertatu dizkio neurriari, hala nola metro-geralekuaren ondoan diuasio-aparkaleku bat jartzea. Bertan, autoa gehienez bederatzi orduz utzi ahal izango da, bisitarien artean garraio publikoaren erabilera sustatzeko. Matrikulak irakurtzeko kamerakaz egingo dute kontrola, eta ez da beharrezkoa izango bereizgarriak erakustea.

Gainera, Arraun kalean eremu urdin birakaria handituko dutela ere iragarri dute, Areatza kalerantz, ezkerreko espaloitik. Merkataritzarako eta zerbitzuetarako guneek iazko toki beretan jarraituko dute: Plazatxoan, Frontoi kalean, Basture kalean eta posta-bulegoan. Halaber, ez-egoiliarrentzako murrizketarik gabe mantenduko dituzte Txipio 1 eta 2 eta Errotabarri eremuetako aparkalekuak.

UDATIAURREN KEXAK. Udalak bere eredua defendatu egin du, nahiz eta erroldatu gabe etxebizitza propioa duten udatiarren kexa asko jaso; izan ere, egoiliarrentzako plazetara sartu ezinik jarraitzen dutela salatu dute. Arartekoak berak ere sistema berrikusteko eskatu zuen, tratua desorekatua zelakoan. Udal-gobernuan dagoen EH Bilduk argudiatu duenez, araudiak bisitari-fluxuaren hazkundeak eragindako erronkei aurre egiteko premiari erantzun gura dio, udako hila-beteetan, udalerriko biztanleria hirukoiztu egiten baita, Plentzian eguna igarotzera doazen bisitariak kontuan hartu gabe.

Aparkatzea arautzen duen ordenantzak jasotzen du udalerraren egungo egoerak argi erakusten duela ez datozela bat aparkaleku-plazaren eskaintza (700 inguru) eta erregistrarutako ibilgailuen kopurua (2.000 unitate baino gehiago): «Desoreka horrek, bide-pilaketa handia eragiteaz gain, egoiliarren bizi-kalitatea murriztea dakar». ◀

AINGARA
BORDATU ETA KANDELAZ ZURE GUSTORA...

944 038 953 · Ibaiondo, 13 48930 Erromo · GETXO

RPS 65/17

ARANTZA ETXEBARRIA
Hortz-Klinika

Odontologia orokorra
Ortodontzia

Periodontzia
PADI

Bidebarri 27, behea eskuina · ALGORTA

944 307 696

Uribe Kosta Udabarria Bertsotan

Bederatzi uribekostar arituko dira bertsotan egunotan Bizkaian

Sailkapen faseetan 48 bertsolarik kantatuko dute, eta 20k lortuko dute Bizkaiko Bertsolari Txapelketarako pasea. Maiatzaren 29an Plentzian izango da B multzoko kantaldia.

Maiatzagaz batera, hasiera eman diote Udabarria Bertsotan bertso-txapelketari. Hilaren 8an izango da Bizkaiko Bertsolari Txapelketako sailkapen faseko lehen saio biak, A taldekoa, Munitibarren, eta B taldekoa, Bakion. Horietan, Uribe Kostako bertsolari bi arituko dira, June Diaz, lehenengoan; eta Imanol Uri, bigarrenen.

Saio guztiak eguenetan izango dira, zortzi guztira. Horietan Bizkaiko 48 bertsolarik kantatuko dute, A eta B multzoetan banatuta. Horietatik guztietatik, bederatzi uribekostar arituko dira: lehenengo fasean abestuko dutenez gainera, Aitor Esteban, Inazio Vidal, Kerman Diaz, Naroa Torralba, Paule Ixiar Loizaga, Peru Irastorza eta Peru Vidal.

Munitibar eta Bakion izango dira lehenengo saioak; hilaren 15ean, berriz, Balmasedan eta Orozkon jokatuko dituzte sailkapenak; hilaren 22an, Ermuan eta Basaurin; eta, azkenik, maiatzaren 29an, Gauegiz Arteagan eta Plentzian.

8 saio bikoitz jokatu dira eguenero.

Azken saio hori izango da eskualdean jokatu duten bakarra, Goñi Portalen, 18:30etik aurrera. Bertan arituko dira Naroa Torralba eta Peru Irastorza Uribe Kostako ordezkari gisa; haiekaz batera, Ander Anakabe, Koldo Muñiz, Lurdes Ondaro eta Naroa Jaio; Jon Amezaga izango da B multzo horretako gai-emailea.

Sailkapen fase guztiak amaituta, 48 bertsolaritik 20k lortuko dute Bizkaiko Bertsolari Txapelketarako pasea, 2023tik zuzenean sailkatutako bertsolarien izen-ematearen arabera. ◀

Lemoiz Zentral nuklearraz

Zentraleko dikeko lanen lizentzia aztertzen ari da Udala

Lemoizko Udalak argitu duenez, Sprilur erakundeak aurtengo martxoaren 27an eskatu dio nuklearraren dikea sendotzeko lanen lizentzia eta, momentu honetan, eskaera hori aztertzen ari dira. Nabarmendu dutenez, azken bi urteetan Eusko Jaurlaritzagaz izandako bileretan Lemoizko Udalak jarrera irekia izan du, eta zentral nuklearraren eremu osoari buruz dauden proiektu eta proposamen guztiak «modu integratzailean eta gardentasunez» aztertzeko beharra adierazi du. 2023ko uztailean, Sprilurrek Itsasertz Mugarteari dike-horma sendotzeko obrak egiteko baimena eskatu zion, eta urte bereko azaroan gauza bera egiteko emakida eskatu zion. Udalarik, aldiz, dike-horma sendotzeko behar diren dentsitate altuko hormigoizko blokeak eraikitzeko eta pilotzeko lizentzia eskatu zion 2024ko martxoan. Azken lizentzia horren izapidetzea izan da Lemoizko Udalak eten duena, EAEko Itsasertz Mugarteari berari eskatutako emakida ebatzi arte. «Antzadenez, Itsasertz Mugarteak emakida ematea erabaki du, baina Udalean ez dugu oraindik jakinarazpen hori jaso», komunikatu du. ◀

aldai
Tapiztegia
Dekorazioa
Erakusketa
Tailerrak

Algortako Etorbidea, 76,
48991, Algorta
944 60 90 31

Iñaki Bitxitegia

Montblanc, Longines eta TagHeuer agentzia ofiziala

Villamonte plaza 3
94 430 23 45

Algorta

Telletxe 1
94 460 27 41

Uribe Kosta Zaintzak sistema publikoan

Uribe Kosta da eguneko zentro publikorik ez duen eskualde bakarra

Zaintzarako eskubidearen inguruan antolatutako hainbat eragilek eta taldek bat egin dute Bizkaiko Foru Aldundiari Uribe Kostan II. eta III. mailako mendekotasuna duten pertsonentzako eguneko zentro bat eraikitzea eskatzeko. Azaldu dute 2015eko urriaren 26ko Gizarte Zerbitzuen Zorroaren Dekretuak ezartzen duela Aldundiaren ardura dela eguneko zentroak bermatzea eskualde guztietan, baina Uribe Kosta da oraindino Bizkaian funtsezko baliabide hori ez duen lurralde bakarra. Hori dela eta, Aldundiari exijitu diote aitzakiak jartzeari uzteko, legea betetzeko eta Uribe Kostan eguneko zentro publikoa eraikitzeko.

«Zaintza sare-publiko komunitario sendorik gabe, ardura familien gain egoten jarraituko du, bereziki emakumeon gain. Sarritan, erantzukizun hau zerbitzu pribatuetan

«Behar bat estaltzetik harago doan eskubide bat izan behar da; gure komunitateek interes pribatuetatik kanpo egongo diren kalitatezko zerbitzu publikoetara sarbidea izateko eskubideaz ari gara»

azpikontratatzan da, sektore feminizatuen prekarizazioan sakonduz», ohartarazi dute. Horregaz batera, jakinarazi dute azken hilabeteotan bizilagunek sinadurak biltzeko kanpaina egin dutela, eskaria Uribe Kostako Zerbitzu Mankomunitatean erregistratu eta Aldundiari bidaltzeko. Aldarrikapen hori gizarteratzeko agerraldia egin zuten apirilaren 27an, Sopelako udaletxeko plazan.

Sustatzaileen ustez, laguntza-ekipamenduz gain, eguneko zentroa funtsezko urratsa da zaintzak duintzeko eta bizitza osoan zaintza duinak jasotzeko eta emateko eskubide kolektiboa bermatzeko borrokan: «Behar bat betetzetik harago doan eskubide bat izan behar da; gure komunitateek interes pribatuetatik kanpo egongo diren kalitatezko zerbitzu publikoetara sarbide izateko eskubideaz ari gara». ◀

EUSKARALDIA

2025EKO MAIATZAREN 15ETIK 25ERA

GORLIZ

Elkar mugituz egingo dugu

BADATOR EUSKARALDIA GETXORA!

EGITARRAUA

Maiatzak 9, ostirala

17:00 Bingo musikala, Sendi, Geltokia plazan, Areeta.

Maiatzak 12, astelehena

18:00 Dantza-plaza, Ebats, Telletxe plazan, Algorta.

Maiatzak 13, asteartea

19:30 Kluba: "Maitasun kapitala" Lizar Begoña, Villamonten, Algorta.

Maiatzak 14, asteazkena

11:00-13:00 Herri kirolak, Getxoko taldea, Telletxe plazan, Algorta.

17:30 Merienda & dinamika: Nola erabili euskara gehiago familian?, begirale zerbitzua, Aldai patronatuan, Algorta.

19:00 Antzerkia: "Hau gerra bat da", Villamonten, Algorta.

Maiatzak 15, osteguna

11:00-13:00 Irratsaioa, Bizkaia irratia, Hiruka & Getxoko Udaleko komunikazio saila, Telletxe plazan, Algorta.

17:30 Kalejira, Musikalia, Portuzaharreko Etxetxun, Algorta.

18:00 Hasiera ekitaldia, Gure Zirkuko karpan, Algorta.

Maiatzak 16, ostirala

17:30 Bingo musikala, Sendi, Malakate plazan, Getxo.

17:30 Euskaraldia murala, Andra Mariko jaietan, Getxo.

Maiatzak 17, larunbata

17:30 Toponimia ibilbidea bizikletaz, Andra Mariko karpatik, Getxo.

18:00 "Eskerrik asko Irribizi & Belarriprestei" ekitaldia, lekua zehazteke.

Maiatzak 18, igandea

12:30 Bertso saioa, ALBE, Andra Mariko jaietan, Getxo.

Maiatzak 19, astelehena

18:00 Egur tailu tailerra, Egizu, Etorkizunako lokalean, Algorta.

Maiatzak 20, asteartea

19:00 Urtzi Urkizu "Txoria hodei artean", Villamonten, Algorta.

Maiatzak 22, osteguna

9:00/11:00 Berbodromoa, San Nikolas plazan, Algorta.

18:00 Berbodromoa, Santa Eugenia plazan, Romo.

19:00 Liburu-aurrekepena: "Liluraren kontra", Abian elkartearen, Algorta.

Maiatzak 23, ostirala

18:30 Bingo musikala, Sendi, San Nikolas plazan, Algorta.

19:00 Sukaldaritza tailerra, Abian elkartearen, Algorta.

Maiatzak 24, larunbata

11:00 Bilbo 2 albo bizikleta-irteera, Telletxe plazatik hasita, Algorta.

Maiatzak 25, igandea

9:30 Junior & gazteen txirrindularitza txapelketa, Punta Galea, Justizia jauregian, Neguri.

12:30 Kultura arteko dantza-plaza, Santa Eugenia plazan, Romo.

getxoztarak.eus

Euskara entzun dadila!

Maiatzaren 15etik 25era, euskarak udaberriagaz batera loratzeko parada izango du Euskaraldiaren barnean. Hala, Getxoko eta Erandioko Euskaraldiko antolakuntzan lanean ari diren Iker Aginagak eta Mikel Zaratek 11 egun horietako aurrerapen bat ekarri digute.

TESTUA: NAHIA MARTINEZ GONDRA ARGAZKIAK: HODEI TORRES · ANDER ZARRAGA ►

A hobizi, Belarriprest edo Irribizi txapak soinean –azken hori Getxon soilik–, hasi da euskara oztopo guztien gainetik mintzatzeko eta bizitzeko aroa: heldu da Euskaraldia, euskararen erabilera aktibatzeko mugimendua! Aurtengoa, ordea, berezia izango da, aurreko edizioetan ez bezala, udaberri bete-betean harrapatuko gaituelako. Zehazki, maiatzaren 15etik 25era ospatuko da eta Uribe Kostako herri guztiak ekimen honetara batuko dira. Hala, ekinbidearen antolakuntzaz arduratzen diren Iker Aginagak eta Mikel Zaratek aurtengo Euskaraldiko gako batzuk eman dizkigute. Leloak argi laburtzen duen moduan, elkar mugituz egingo dugu!

BILAKAERA. Euskaraldiaren 4. edizioa da aurtengoa eta, urteetan zehar, naturala den moduan, aldatzen joan da. Erandioko Euskaraldia antolatzen diharduen Mikel Zaratek lehenengo urtea gogoratu du: «Hasieran, Euskaraldia berria zen, freskoa, ilusionagarria. Euskal Herri guztian hamaika egunez euskaraz egin genuen. Dinamika berria zen, modu berriak ekartzen zituen. Elkarrizketa

«Belarriprestak animatu behar ditugu euskarazko elkarrizketa edo elkarrizketa elebidunak ahalbidetzeko. Ahobiziak aktibatu nahi ditugu euskara ahalik eta gehien egiteko. Erronka konkretuak irudikatuko ditugu, aldaketa eraginkorrek lortzeko. Euskaraz bizitzeko gogoz ari den komunitate bat garela ospatu nahi dugu»

MIKEL ZARATE
ERANDIOKO EUSKARALDIKO
ANTOLATZAILEA

elebidunek aukera berriak sortzen zituzten euskaraz egiteko, txapek euskaldun gehiago ezagutzeko aukera eman ziguten. Lehen hitza irribarre batekin egiten genuen eta sorpresa politak hartu genituen!».

Hala, hasiera guztiek duten pizgarri horretatik abiatuta, denboran zehar lanketan sakondu gura izan dute, Euskaraldia urtez urte hobetzeko. Erandioztarraren ahotan, rolak zeintzuk ziren hobeto ezagutu eta bakoitzaren zailtasunak zintzotasunez identifikatu zituzten: «Pentsatzen genuena baino euskara gutxiago erabiltzen genuela eta egoera batzuetan euskarari eusteko zailtasunak ditugula onartu behar izan genuen». Gainera, entitateek paper garrantzitsua ere jokatu zuten: Ariguneak sortu zituzten, euskaraz modu erosoan egiteko guneak. Hala ohartu ziren taldearen babesa beharrezkoa zutela euskararen praktika 11 egunez bultzatzeko.

Bere aldetik, Getxoko antolakuntza lan egiten duen Iker Aginagak ere gogoan du lehenengo Euskaraldiak «izugarrizko arrakasta» izan zuela zabalkundean. Egun, berria den horrekiko emozioa lasaitu egin den arren, ekimena hobeto ezagutzen dela ondorioztatu du. «Euskaraldia gero eta kontzienteagoa eta sakonagoa da. Nahiz eta zenbakietan ez duen gora egiten, eraginean euskararen erabilerak gora egin dezakeela esango nuke».

Izan ere, Euskaraldiaren xedea ez da 11 egunetara soilik mugatzen, harago doan mugimendua da. Hala, baieztatu du Zaratek: «Nazio mailan eta denok batera egiten dugun dinamika zabaltzeko nahi dugu, denboran eta gizartean. Hizkuntza-ohituren inertziak

BADATOR

2025EKO
MAIATZAREN 15ETIK 25ERA
EUSKARALDIA

LEIOARA!

Mikel Zarate eta Iker Aginaga
Erandioko eta Getxoko
Euskaraldiaren
antolakuntzan daude,
hurrenez hurren.

astindu nahi ditugu, euskara gehiago erabiltzeko urratsak emango ditugu, euskaraz bizitzeko neurriak hartuko ditugu, euskararen erabilera aktibatze mugimendua indartuko dugu, euskalgintza aktibatuz eta lankidetzan arituz, euskal hiztunak martxan jarritz.

ANTOLAKUNTZA. Erantzukizun handia da Euskaraldia bezalako nazio mailako ekimen bat antolatzea, eta horretan aritzen direnek aski ondo dakite. Zaratek argi du: «Antolaketa lanak ariketaren egunak bezain garrantzitsuak dira». Halaber, oraingoan herritarrei protagonismoa emango dietela zehaztu du: «Belarriprestak animatu behar ditugu euskarazko elkarrizketa edo elkarrizketa elebidunak ahalbidetzeko. Ahobiziak aktibatu nahi ditugu euskara ahalik eta gehien egiteko. Erronka konkretuak irudikatuko ditugu, aldaketa eraginkorrak lortzeko. Euskaraz bi-

Ez galdu
Uribe Kostako
Euskaraldiko
programazioa
herriz herri!
Eskaneatu QRa!

zitzeko gogoz ari den komunitate bat garela ospatu nahi dugu».

Aginagak onartu du antolakuntza beti izaten dela «gorabeheratsua», baina, Getxoren kasuan, saiatu direla hasieratik lan ildoak ondo zehazten. Horregatik, hilabeteotan lanean aritu dira ikastetxeak, guraso elkar-teak eta aisialdi eta kirol elkar-teak, besteak beste. Era berean, Getxoko figura propioa den Irribizi landu gura izan dute, eta bertan indarrak jarri dituzte: «Getxoko errealitateari atxikitzen zaion figura da. Badago jende bat, nagusien artean, euskara ikasi ezin izan baina nolabait euskararen normalizazioan lagundu nahi izan dutenak. Esaterako, seme-alabak D ereduari matrikulatu dituztenek euskarari oztopoak kendu dizkiote».

GARRANTZIA. Euskaraldiaren garrantziaz galdetean, Aginagak testuinguru eta paradigma aldaketan erreparatu du: «Orain dela 50 urte indar gehiago egin behar zen euskara ikasteko eta jendea euskalduntzeko. Gaur egun, gazte gehienak, guztiak ez esateagatik, euskaldunak dira, euskaraz hezi dira eta euskaraz egiteko kapazitatea dute. Beraz, egin behar dugu salto hori jakintzatik erabilerara, eta Euskaraldiak horretan jartzen du indarra, hain zuzen». Gainera, euskara lasaitasunez eta era eroso batean erabiltzeko guneak zabaltzen dituela uste du, «hori delako euskarak behar duena, azken finean». Era berean, Zaratek ekimenaren erabilgarritasuna azpimarratu du, marko bat ematen duelako inertziak gainditzeko eta estres linguistikoari aurre egiteko. «Mezu zehatza du: egidazu euskaraz! Txapak hori bera adierazten digu. Ahobizi zein Belarriprestok euskara gehiago, gehiagorekin eta gehiagotan egiteko konpromisoa hartzen dugu». Hala, batu zaitez Euskaraldira eta 11 egun hauek izan daitezela euskarazko bizitza oso baten hasiera! ◀

2025EKO
MAIATZAREN 15ETIK 25ERA

EUSKARALDIA

*Barrikan
ere*

*Elkar mugituz
egingo dugu*

Euskararen alde, atzo, gaur eta bihar

Gaztelaniaren presentzia handia izan arren, eskualdean euskararen alde lan egiten duten hamaika elkarte ditugu. Horren adibide dira oraindino bizirik dirauten 1990ean sortutako Bizarra Lepoan (Getxo) eta 1993ean jaiotako Berbots elkarteak (Erandio). Euren sorreratik, ahalegin handiak egin dituzte herritarrak euskarara gehiago hurbiltzeko jarduera, ekitaldi eta dinamika ezberdinak antolatuz. Horregatik, gaurkoan euren ibilbidea gogoratu gura izan dugu; haien lanari esker Uribe Kosta euskaldunagoa delako.

TESTUAK: HIRUKA • ARGAZKIAK: BERBOTS - BIZARRA LEPOAN - EGIZU - UKBERRI

Bizarra Lepoan udalerrian euskararen erabilera eta normalizazioa sustatzeko 1995ean sortu zen Getxoko elkarte da. Izen bereko hilabetekari bat argitaratu zuen, UK eta HIRUKAren aurrekaria, eta 30 urtean zehar hainbat proiektu garatu ditu, hala nola mintzataldeak, euskal kulturaren aldeko ekimenak eta aisialdi eskaintza euskalduna. Gaur egun, Bapiruke, toponimia ibilbideak, Euskaraldia, Gehitu hitzarmenak eta eskola jostaldiak ditu ardatz, Getxo euskalduntzeko lanean jarraituz.

Maiatza-ekaina

Barrika

Maiatzak 16, barikua

BBK Abesbatzen Kontzertuak

19:30 | Santa Maria elizan

Maiatzak 17, zapatua

Euskal jaia

11:30 | Pilotalekuan

Jolasak, puzgarriak, disko festa...

Maiatzak 24, zapatua

Berbaldia: Artea XX. mendean

19:00 | Ander Deuna aretoan

Berango

Maiatzak 10, 17 eta 24

Antzerki amateurraren jaialdia

19:00 | Berango Antzokian

Hainbat obra antzeztuko dituzte jaialdi honetan.

Maiatzak 16, barikua

Kontzertua: Bart...Sax!

19:00 | Berango Antzokian

Erandio

Maiatzak 10, zapatua

Erandio Folk

12:00 | Merkatu Zaharrean

Kontzertuak izango dira egun osoan zehar.

Maiatzak 10, 17, 24, 31 eta ekainak 7

Zapatutan

Aisialdia euskaraz, 4-10 urte bitarteko umeentzat.

Maiatzak 17, zapatua

Emakumeen truke gastronomikoa

18:00 | Merkatu Zaharrean

Maiatzak 24, zapatua

Basamortu Eguna

Irailaren 23a plazan

Getxo

Maiatzaren 3tik uztailaren 26ra

Getxo Eszena kalean 2025

Zapaturu ikuskizun berri bat Getxoko kaleetan.

Maiatzaren 9tik 25era

Euskaraldiari lotutako jarduerak Getxon

Maiatzak 10, zapatua

Antzerkia: Yerma

20:00 | Muxikebarrin

La Dramatica Erranteren obraren azken funtzioa.

Maiatzak 10 eta 15etik 18ra

Andra Mariko jaia

Jaietako egitaraua hiruka.eus atarian.

Maiatzaren 29tik ekainaren 22ra

Getxophoto 2025

Nazioarteko argazkilaritzaren jaialdiko aurtengo gaia Rec izango da. Erakusketak, tailerrak, hitzaldiak... Programazioa, laster, hiruka.eus-en.

Gorliz

Maiatzak 15, eguena

Euskaraldiaren hasiera-ekitaldia

17:30 | Eliz plazan

19:00etan, Euskaraldiskoa, eta, 20:00etan, Euskaraldiaren suziria.

Maiatzak 18, domeka

Ipar Martxaren Eguna

10:00 | Kiroldegian

Leioa

Maiatzak 12, astelehena

Berbodromoa

10:30 eta 18:30 | Iparragirre bulebarrean

Txanda bi egingo dituzte goizean eta arrastian.

Maiatzaren 15etik 18ra

25. Umore Azoka

Kaleko artisten azoka handia hemen da! Kontsultatu programazio osoa hiruka.eus atarian.

Maiatzak 28, eguaztena

Musika eskolako kontzertua

19:30 | Kultur Leioan

Kontserbatorioko eta Musika Eskolako hari-orkestraren emanaldia

Lemoiz

Maiatzaren 9tik 11ra

Artebizi

Armintzako portuan

Aire zabaleko agertoki bilakatuko da Armintzako portua, lau antzezlanegaz.

Maiatzak 25, domeka

Kostaldeko garbiketa

Bizkaiko Arraun Federakundeak antolatuta.

Plentzia

Maiatzak 11, domeka

Elkartasun azoka

11:30 | Eleiz enparantzan

Kandelaria Kultur Elkartek antolatuta.

Maiatzak 14, eguaztena

Berbaldia: Desazkundera eta ekonomia zirkularra

19:00 | Goñi Portalen

Hizlaria: Unai Villalba.

Maiatzak 24, zapatua

Astillero txiki

11:00 | Topalekuan

Plasentia de Butron museoa antolatuta.

Maiatzak 24, zapatua

Ibilgailu klasikoaren erakusketa

09:30 | Ontziola plazan

Plentziaclassic-ek antolatuta.

Sopela

Maiatzaren 2tik 31ra

Argazki-erakusketa: Aniztasuna

Kurtzio kultur etxean

UK Foto elkarteak antolatuta.

Maiatzak 10, zapatua

Kuadrillen Eguna

13:00 | Udaletxeko plazan

Ederto pasatzeko eta hausnartzeko jarduerak.

Maiatzaren 15etik 25era

Euskaraldia

Hainbat ekintza prestatuko dituzte Sopelan ere Euskaraldiagaz bat egiteko.

Maiatzak 31, zapatua

13. Duetloi Txikia

10:00 | Udaletxeko plazan

Izen-emateak triatlonsopelana.org webgunean.

Urduliz

Maiatzaren 9tik 24ra

Erakusketa: Basques in Australia

Urdulizko kultur etxean

Australiara joan ziren euskaldunei omenaldia.

Maiatzak 10, zapatua

Jai herrikoia

12:00 | Udaletxeko plazan

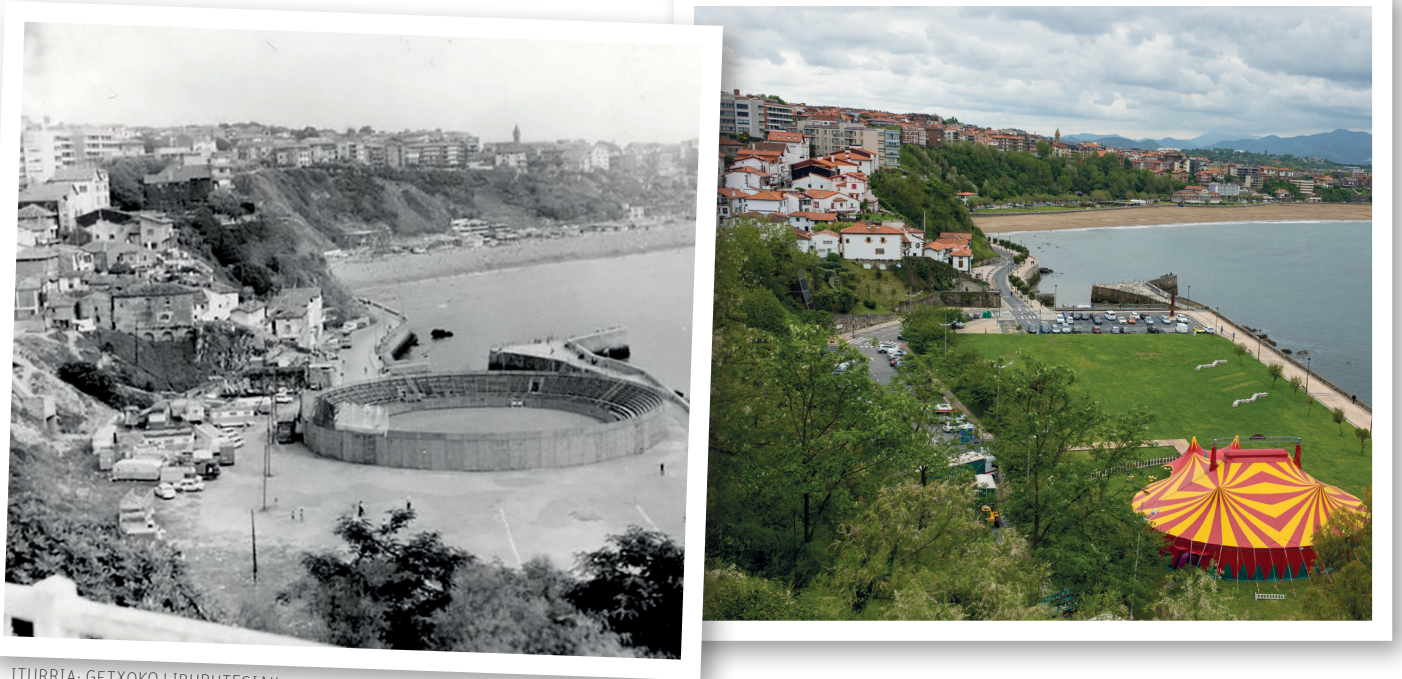
Musika, argazki herrikoia, herri-bazkaria...

Maiatzaren 15etik 25era

Euskaraldia

Hamaika jarduera egingo dituzte Euskaraldia ospatzeko.

Lehen/Orain **Algortako Portu Zaharra, 1971**

ITURRIA: GETXOKO LIBURUTEGIAK

Uribitakora

ALBE

**Algortako
Bertsolari
Eskola**

TESTUA
Galder Bilbao
Martinez Txapi

DOINUA
Aitite Jesusi
begira

ARGAZKIA
Hodei Torres

Bizitzak sutan

Berdin dio eguna edo gaba
eguzkia edo euri zakarra.
Injustiziek ta eraso ezberdiñek
eragin dute sukarra.
Kale erdian protesta gisa
sortu egin da liskarra,
gizartea nazkaturik dago
ta ez da elebakarra;
Purifikatu egiten duenak
San Juan sua ez da bakarra.

Protesta-Iraultza ez da doakoa
ekintzailearen kaltean;
epaiketak-zigorrek-isunak
ondorioen atalean.
Errepresio ixila non nahi
"Demokrazia" atakean,
etsipena-eskubide urraketak
ta ezin bizi bakean;
Panpin aurpegia gelditzen zaigu
kartzela den gizartean.

Manifestazioak kartelak
pintadetak ari gara,
greban piketea edo eskirola
eta suzko barrikada.
Pentsionista-irakasle-gazte
denontzako dago traba,
langile ta emakume negarra
polizi-enpresari algarra;
Ta zu barrikadaren ze aldetan
kokatu egiten zara?

Iker Galartza Gure Zirkua

«Zirkua espektakulu hutsa baino askoz gehiago da»

Zirkuko karpa handi bat agertu da Getxoko Portu Zaharreko berdegunean. Zirku klasikoen xarma du, baina baita nortasun propioa ere: herrikoia da, ausarta eta asmo handikoa. Gure Zirkua da, eta, beste behin, Euskal Herriko hainbat txoko magiaz eta ikuskizun harrigarritz liluratzeko prestatzen ari dira. Bitartean, oihal gorria altxatu eta Iker Galartza topatu dugu.

TESTUAK: ANDER ZARRAGA • ARGAZKIAK: HODEI TORRES ►

Denboraldi berria Getxon hasi berri duzue.

Urduri? Ez, lasai nago. Lan pila bat daukagu oraindik, badakigu gauza batzuk ez direla guztiz ondo aterako, baina oinarria ondo dago eta zuzentzeko gauzak izatea ere ondo dago, hobetzeko aukera ematen digulako. Gogotsu nago; ilusioz gainezka. Denak oso zentratuta daude eta giroa oso ona da; izan ere, zortzi denboraldi eta gero, taldea honela edukitzea ez da erreza, baina lortu dugu, eta esan dezaket dana kontrolpean daukagula.

Aldaketarik egin duzue aurtengo denboraldirako?

Orain arte, udan hilabeteko etenaldia egiten genuen Orion, eta hori baliatuta egiten genituen aldaketak. Pandemiaren eraginez horrela hasi ginen egiten halaberharrez, baina hori aldatu egin dugu. Erabaki genuen ikuskizunetako aldaketa horiek neguan egin behar genituela, patxadaz eta geldu gaudenean; beraz, Getxon abiatuko dugun biraren hasierarako aldaketa asko egin ditugu. Hemendik Zornotzara joango gara eta, gero, Arratera; Eibarreko lehen mailako portua igoko dugu gure traste zahar hauekin. Hortik, Lekeitiora joango gara; izan ere, iaz, emanaldi bakarra egin eta gaixotu egin nintzen, beraz, gertatu zitzaidan arantza hori atera nahiko nuke, baita Lekeitioz gozatu ere. Gero, Agurainera, Iruñerria... Bagoaz datak ixten.

Aurtengoa zuen zortzigarren denboraldia izan-

Gure Zirkua euskara hutsez egindako lehen zirku ibiltaria da. Familiei eta adin guztietako ikusleei zuzendua, zirku klasikoaren ezaugarri guztiak ditu, hala nola trapezistak, malabarrak, musika... 2018an egin zuten Euskal Herriko lehendabiziko bira, eta, ordutik, hamaika udalerrri bisitatu dituzte.

go da. Nola aldatu da Gure Zirkua urteotan?

Lehendik ere bagenuen gure lan egiteko modua, gure estiloa; izan ere, askok denbora generamatzan elkarrekin lanean. Adibidez, Joseba Usabiagak edo teknikarietako askok ia 18 urte genituenetik daramagu elkarrekin lanean, kallean, elizetan, antzokietan... Gure entseatzeko moduak beti funtzionatu izan digu, gure senak eta elkar-ulertze hori ditugulako, beraz, hor ez da aldaketa handirik izan. Hala ere, Cirque du Soleilatik etorri denak ere erakutsi digu zer edo zer, egiteko beste modu batzuk ere badaudelako, nahiz eta gu ez garen maila horretaraino iristen. Hala ere, urte hauetan profesionaltasunean asko irabazi dugu, eta horrek segurtasun handia eman digu. Zirkuarekin hasi ginenean ez genuen ideia handirik, baina orain beste lasaitasun batekin egiten ditugu gauzak, eta hobekuntzak hortik etorri dira. Horrek lasaitasuna eta gauzak egiteko patxada eman digu; lehen, muntaia bakoitzaren hasieran urduri jartzen ginen, ea dena ondo aterako zen, arazorik izango genuen... Horrez gain, gure gazteak helduak egiten joan dira, eta lehen 12 urte zituenak orain 20 ditu, baina esango nuke beraiek eskaintzen dutena ere kalitatez hobea dela, gutxiago barkatzen diegulako ere bai; aldaketa naturalak dira, bizitza ere aurrera dihoalako.

Zirkuaren irudi exotiko hori daukagu askok: nomadak, pertsonaia bitxiak... Ezaugarri horietatik zenbat dauka Gure Zirkuak? Uste

Denboraldi batetik bestera, Gure Zirkua osatzen duten artista eta teknikariek ikuskizunetan berritasunak sartzen dituzte.

dut diozun hori oso gauza erreala dela, eta bizimodu hori probatzen duenak ez du desilusiorik eramaten, harrapatu ere egiten zaitu. Nik ere horrela irudikatu nuen kanpotik, eta benetan horrelakoa da, oso mundu polita, zalantzarik gabe. Adibidez, duela bi urte, Lur Aranburu ondarrutarra gurera etorri zenean, ea non sartzen ari zen ba al zekien galdetu genion. Bera talentu handiko artista da, entrenatzeko duen diziplina besterik ez duzu ikusi behar; bada, gustatu zitzaion, eta atsegin du karabanan lo egitea, zirkuan bertan jatea, gure umeekin egotea... Etxean dagonean, amorratzen dago ea bira noiz hasiko den. Egia da guk tranpatxoa egiten dugula, Euskal Herrian bakarrik ibiltzen garelako eta, norbaiten oso aste txarra izaten baldin badu, etxera joateko aukera dauka.

Hala ere, zirkua klasiko horri buelta bat ematen saiatu zaretela esango zenuke? Ez nintzen ausartuko esaten zirkua klasikoak edo garaikidea garela, Gure Zirkuan ikuskizun oso klasikoak egiten ditugu, gaur egun ia egiten ez direnak, baina, horrekin batera, Sua Enparantzak, adibidez, oso dantza garaikidea ere egiten du. Alabaina, Ekain Ibarguren malabarrekin ateratzen denean, adrenalina-txute bat sartzen da. Azken finean, zirkura gurasoak, lauzpabost urteko umeak eta aitona-

Zortzi denboraldi

«Urte hauetan profesionaltasunean asko irabazi dugu, eta horrek segurtasun handia eman digu. Zirkuarekin hasi ginenean ez genuen ideia handirik, baina orain beste lasaitasun batekin egiten ditugu gauzak, eta hobekuntzak hortik etorri dira»

Zirkuko bizitza

«Bizimodu hori probatzen duenak ez du desilusiorik eramaten, harrapatu ere egiten zaitu; nik ere horrela irudikatu nuen kanpotik, eta benetan horrelakoa da. Oso mundu polita, zalantzarik gabe»

-amonak etortzen zaizkigunean, denetarik eskaini behar duzu; horregatik, poesia apur bat ere badaukagu, txalo-txalo eta mamboa ere badaukagu... Eta agian oso euskalduna izan ez arren, izugarria da, eta horrek kolorea ematen digu.

Dena den, euskara bada Gure Zirkua duen ardatzetako bat, ezta? Bai, baina oso era naturalean egiten dugu. Gure hizkuntza da eta, familia edo kuadrilla guztietan bezala, berez ateratzen zaigun zerbait da; emanaldiak prestatzeko garaian ere, inongo konplexurik edo alardetik gabe erabiltzen dugu. Esan behar dut niri ez zaidala gustatzen egiten ditugun akatsak euskaldunak izateagatik barkatzea, euskaldunok ere besteen pare gaude eta Gure Zirkua ez luke beste edozeinen inbidiarik izan behar. Guretzat premiorik handiena da lehen aldiz datozenek ikustea kalitatezko ikuskizuna egiteko gai garela; zer uste dute bada?

Iker, ezagutzen zaitugun gehienok telebistan ikusi zaitugu; zirkua beste mundu bat ireki zaizula esango zenuke? Aurrekoan, zirkua muntatu eta gero, Andoni Agirregomezkortak mezu bat bidali zidan ez dakit non grabatzen zeudela esaten, faltan sumatzen nindutela... Ni orain ez nintzateke ezta zoratuta ere bueltatuko horretara; alabak esaten

duen bezala: «No me renta», kar-kar. Egia da *Irabazi arte* saioan papertxo bat egiten ari naizela udara arte, eta pelikularen batean ere nabilela, baina 15 eguneko kontuak dira; horretara gustura joaten naiz. Baina *Vaya Semanita* batean egunez egun goizetik arratsaldera jarraian aritzeak ez dit konpentsatzen; hemen zoriontsua naiz. Gainera, gustatzen zait hemen denetarik egin behar delako: brikolajea, mekanika... Halaber, seme-alabekin egoteko aukera ere ematen dit, eta gainontzeko kideekin ere familia handi bat osatu dugu.

Momentu zailak ere izango zenituzten, ezta ala? Bai, noski. Egia da zaila egiten dela gauza berriak sortzea pertsona berdinekin. Jende berria ere etorri da, Lur, adibidez, baina jende berria sartzea asko kostatzen zaigu. Batzuetan nagai apur bat ere ematen du, dena ondo antolatuta duzunean, bai ikuskizunetan, bai eguneroko bizitzan, denak engranaje baten moduan funtzionatzen duenean, norbait berria hor sartzea kosta egiten da, izugarriko artistak izan arren. Cirque du Soleil en ez dituzte onenak hartzen, baizik eta bizikidetzatza onena daukatenak. Sokan gora oso ondo egin arren, denbora guztian taldean pozoia sartzen baldin badago, horrek taldea izarra-tzen du, hemen ez baikaude zortzi orduz eta gero etxera goaz, hemen elkarrekin bizi gara. Orain, berriak datozenean, proba egiten diegu hainbat hilabetez.

Euskal Herrian zirkurako talentua dago? Bai, noski dagoela. Falta dena diziplina desberdinak ikasteko aukerak dira. Gero eta eskola gehiago daude: Barakaldon Zirkodomoa dago, oso lan handia egiten ari dena; Gernikan ere Txitatoki dago... Hala ere, gizarteak beste buelta bat eman beharko liokeela esango nuke, hau da, zuk futbol-jokalari profesionala izan nahi baduzu, astean behin en-

20

artista inguruk osatzen dute Gure Zirkua. Horiek hainbat adinetakoak dira eta zirkuko diziplina guztiak jorratzen dituzte.

67

udalerrir bisitatu dituzte 2018an Euskal Herri-
tik birak egiten hasi zirenetik.

11

emanaldi egingo dituzte Getxon, maiatzaren 4tik 17ra bitartean; gero Zornotzara joango dira.

trenatzearekin ez da nahikoa, egun osoa baloia hankartean izan behar duzu; pilotaria izan nahi baduzu, berdin, egun osoa pilotari ematen etengabe. Zirkua berdina da: gure tailerretara etortzen direnek pentsatzen dute Messiren modukoak izan daitezkeela, baina, horretarako, zirkua egunero-egunero praktikatuz behar da, eta denetarik egin behar da, oso zaila baita besteen artean bereiztea. Musika entzuten jakitea ere berebizikoa da, bel-durrei aurre egiten ikasi eta norberaren gorputza ere ezagutu behar da. Beste edozein lanbide bezala, zirkuak zure lekuan egoten erakusten dizu, baina hori ere ikasi egin behar da. Nik uste dut zirkua espektakulu hutsa baino askoz ere gehiago dela.

Zer izan da zirkuak eman dizun gauzarik bereziena? Bizitza. Behin, Bordelera gindoazela, zirkuko karpa txiki bat ikusi genuen, eta nirekin zegoen beste pailazo bati entzun nion esaten erretiratzen zenean horrelako bat izan nahi zuela. Nik ez nuen horretara itxaron nahi izan, eta 40 urterekin egitea erabaki nuen: kamioiko gidabaimena atera behar izan nuen eta, atera nuenean, karpa erosi nuen. Umetan dena posible dela pentsatzen duzu, baina nagusi egiten zarenean errealista bilakatzen zara, eta konturatzen zara ikasi egin behar duzula, lan egin behar duzula... Beraz, esker-rak 40 urterekin egin nuela, 20rekin egin izan banu, seguruenik ez nituzkeelako gauzak ondo egingo. Beraz, kamioia erosi eta zorpetu beharrean, Tolosako zezen-plazan karpa jarri eta han hasi ginen zortzi emanaldirekin. Gero, zorte apur bat izan nuen; Antena 3 telebista-katean *Allí abajo* teleaioan hasi nintzen, eta karpa ekarri eta bira hasi genuen arte, urtebete-edo pasatu zen. Beraz, gauzak poliki egin genituen, baina helburua argi geneukan, eta gutxika-gutxika gauzak eransten joan gara, gaur egun arte. ◀

ALGORTAKO DENDAK

Euskararen alde!

Algortako Dendak elkarteko saltokiek bat egin dute
Euskaraldiarekin maiatzaren 15etik 25era.

Babeslea:

Getxo
bizi ezazu

Ekonomia - Sustapena
Promoción económica

EUSKARALDIA
*Elkar mugitzen
egingo dugun*

Getxophoto Maiatzaren 29tik ekainaren 22ra

REC botoiari sakatuko diote aurtengo edizioan

Getxophoto jaialdiak bere XIX. edizioa maiatzaren 29tik ekainaren 22ra ospatuko du. Aurtengo edizioak REC izango du ardatz, azken hiru urteotako trilogiari amaiera emanez. Jaialdiak irudien gainprodukzioa, teknologia berrien bilakaera, artxiboen eginkizuna eta oroimenaren eraikuntza izango ditu aztergai, ikus-entzunezko hizkuntza garaikidean sakonduz.

© SABIHA CIMEN

© NATACHA DE MAHIEU

© CARLOS IDUN-TAWIAH

© FEDERICO VESPIGNANI

UMORE AZOKA 2025

XXV FERIA DE
ARTISTAS CALLEJEROS
DE LEIOA

MAIATZAK 15,16,17,18 MAYO

25. EDIZIOA 2000-2025 EDICIÓN 25

Lotsak galdu**BEA SEVER** Sexologia

Euskaldunak al gara sexuan?

Kontsultara datozen hainbat pertsona euskaldunek harreman erotikoetan ez dutela euskara erabiltzen adierazi didate. Euskaraz, noski, badira erotikaz hitz egiteko berbak, baita hiztegiak ere. 1983an egin zuen Ramon Etxezarretak lehen euskal hiztegi erotikoa eta bertan «seksu iharduna»-ren 516 sinonimo agertzen dira, besteak beste, izorjolasa, eskopeta garbitu edo salda beroa eman. 2012an, Nerea Sanchok *Sexologiako Hiztegia* argitaratu zuen, ikuspegi zientifikoarekin. Eta zergatik euskaldun askok ez dute euskaraz larrua jotzen? (barkatu arrunkeria). Bakoitzaren biografiarekin lotuta dago: lehen harreman erotikoak norekin izan ziren, kaleko edo lagunarteko hizkuntza zein den, eremu euskaldunean bizi garen, ikus-entzunezkoen eragina (pornoa barne)... Euskara gurasoengandik edo eskolan jaso ezkerro, sexuaren inguruko hitz asko ez dugu izango. «Txortan nik ez dut hitz egiten», esango du norbaitek. Topaketa erotiko batean komunikazioa ez dela beti hitzen bidez egiten: zaratek, keinuek, mugimenduek, laztanek edo begiradek hizkuntzarik ez dute. Hala ere, zerbait esango badugu, erraza da euskaraz esatea: ikaragarri pizten nauzu, bai, gehiago, horrela, gustatzen zait, mihiaz laztandu, banoa... Zergatik sentitzen ditugu orduan hain arrotz? Haragiaren atsegin lizunaren esku uzten garenean euskaldun izateari uzten diogu. Likidoak isurtzeaz gain, isur ditzagun berbak eta xurgatu jasotzen ditugunak.

Bidali zuen galderak eta zalantzak
Bea Severrek erantzun ditzan,
gure sare sozialetatik
edo hiruka@hiruka.eus helbidera.

Beatriz Fernandez Hizkuntzalaria

«Euskaldun ez-bitarrak daude

NAHIA MARTINEZ GONDRA ▶

Askotan goraipatu da aniztasunaren eta inklusioaren izenean euskarak ez duela genero-markarik. Alabaina, Beatriz Fernandez hizkuntzalariak kontrakoa erakutsi du bere azken liburuan: *Ariadnaren haria, sexua eta generoa hizkuntzaren labirintoan*. Bertan, euskararen genero gramatikalaz eta hitanoaz hausnartu du, baita emakumezko eta gizonezkoen artean dauden asimetriei buruz ere, besteak beste.

Liburu honen lehenengo kapituluaren euskararen genero gramatikalak ikusarazten dituzu. Ohikoa da esatea euskara generorik ez daukan hizkuntza dela, baina genero azternak baditu. Esaterako hizkuntza erromantzeetatik jasotako -(t)sa atzizki femeninoa: alkatesa edo bekatoresa bezalakoetan. Guri, mendealdekoiei, bitxia egingo zaigu, baina ekialdeko hizkeretan oraindik bizirik dagoen morfema da, batez ere, xibereraz. Mendealdekoiei oso ohikoa zaizkigu «kokolo bat da» edo «ez zaitez memela izan» bezalakoak. Edo zuek bezalako gazteek esaten duzuenean, «tipa-tipo hori». Hor mailegatutako genero morfema bat dago. Bestetik, hitanoa benetan bada generoaren agerraldi bitxia gurea bezalako hizkuntza batean. Dakizuen bezala, badago emakumezkoiei zuzentzeko erabili beharreko tratamendua, noka deritzona, eta toka, gizonezkoekin erabili ohi dena. Hori aztertu duten ikertzaileek erakutsi dute hitanoa gorde den herrietan toka mantendu dela, baina ez, ordea, noka. Beraz, hor badago aztertu beharreko zerbait.

Gainera, hizkuntzaren asimetria ere landu duzu bigarren kapituluaren. Nire ustez, ez zaio behar beste erreparatu gizon eta emakumeek elkarrizketetan duten jokabide erabat berezituari. Bertan arrakala izugarria dago. Adibide bat emango dizut: unibertsitatean 90 ikasleko taldeak ditut eta batez ere hitz egiten dutenak gizonezkoak dira, ez emakumezkoak. Mutilek hitz egiten dute galdetzen ez diezuenean ere; hitz egiten dute beste norbaiti hitz egiten diozunean eta, beste norbait hori emakumea denean, ez dute txanda errespetatzen... Azterketa zientifikoak egin dira eta hor ere ikusi da, pentsatu denaren kontra, soinu espazioa betetzen dutenak gizonezkoak direla. Besterik gabe ikasgela osoari «zer uste du-

Hitanoa

«Hitanoa benetan bada generoaren agerraldi bitxia gurea bezalako hizkuntza batean. Badago emakumezkoiei zuzentzeko erabili beharreko tratamendua, noka deritzona, eta toka, gizonezkoekin erabili ohi dena. Hori aztertu duten ikertzaileek erakutsi dute hitanoa gorde den herrietan toka mantendu dela, baina ez, ordea, noka. Beraz, hor badago aztertu beharreko zerbait»

Norentzako liburua?

«Esango nuke generoak eta sexuak hizkuntzan zer eragin duten jakin nahi duen edozeinek irakur dezakeela. Liburua laburtzua da, atalka ordenatuta dago eta edozein euskaldunentzako aproposa da»

n bitartean euskara ez-bitarra ere egongo da»

Sexua, generoa eta hizkuntza aztertu ditu Fernandezek. HODEI TORRES

zue honetaz?» esaten badiozu, ziur aski hitz egingo duena gizonezko bat izango da. Denak partaide izatea nahi baduzu ohartu behar zara genero arrakala horretaz. Isiltasuna ere aztertzen dut: zer jarrera dagoen ikasgeletan, enpresetan... Izan ere, badago beldur hori ere hitz egitearena, behar beste ez dakigulakoa, eta, gizonezkoek, aldiz, hitz egiten dute ezer-txo ere ez dakitenean ere, kar-kar-kar.

Bukatzeko, hirugarren kapituluaren tabu hitzak aztertzen dituzu. Beti esan izan da hizkuntzalaritzan emakumezkoek ez dutela tabu hitzik erabiltzen, gizonezkoek ez bezala. Ho-

Bollera

«60ko hamarkadan jaiotako alaba naiz eta, garai hartan, bollera oso irain mingarria zen. Gaurko gazteen ahotan eta Algortako kaleetan ikusten dut bollera izatea aldarrikatzen dutela. Irainaren esanahi hori irauli egin dute eta hori jaso duen taldea birjabetu egin da horren zentzuaz, harrotasunezko esanahia emateko»

rrren inguruko hausnarketa egiten dut, hori esaten denean, nire ustez, ez delako bakarrik generoa tartekatzen ote den ala ez, baizik eta zer emakume motaz hitz egiten ari garen. Ni txikia nintzenean, oraindik *sardinerak* ibiltzen ziren Santurtzin gora eta behera saltzen. Portuan entzuten zena ez zen bereziki oso eufemistikoa.

Egun badaude genero-identitate ezberdinak, horien artean, ez-bitarrak. Uste duzu euskara horietara moldatu beharko litzatekeela? Adibidez, anai-arreba/neba-ahizpa bezalako ahaidetasuna izendatzeko. Nire ustez, oso inportantea da hiztunek eurek zer egiten duten. Ni ez naiz pertsona horietako bat, beraz, nik nire hautu linguistikoak ditut eta ezin diot inori esango nola hitz egin behar duen. Eurak egiten ari diren gogoeta oso interesgarria da. Lehen tokaz eta nokaz hitz egin dugu, baina Nafarroako Ehgam taldekoek xoka deritzon hitano ez-bitarra proposatu dute. Oso barregarriak dira, horietako batek esaten didalako, «Beno, Beatriz, mila eskur!» mila esker esan beharrean, kar-kar! Beraz, hori oso polita da! Hizkuntzalariok egiten duguna da hiztunek zer esaten duten eta nola hitz egiten duten jaso, deskribatu eta azaldu. Hizkuntza hiztunok egiten dugu, hizkuntzalari izan zein ez izan, pertsona zis-heteroak izan zein ez-bitarrak izan. Euskaldun ez-bitarrak dauden bitartean eta euskaraz badihardute, horrek esan nahi du euskara ez-bitarra egongo dela. Hizkuntzak aldatzen joaten dira, birpentsatu egiten ditugu eta horren arabera hautu linguistikoak egiten dira, hizkuntza bizirik dagoelako. ◀

Udabarria
bertsotan 2025

Bizkaiko Bertsolari Txapelketarako sailkapen fasea

PLENTZIA

Maiatzak 29

Goñi portalean, 18:30ean

B multzoa

- Ander Anakabe Lekue
- Koldo Muñiz Aldamiz-Etxebarria
- Lurdes Ondaro Mallea
- Naroa Jaio Jaio
- Naroa Torralba Rodriguez
- Peru Irastortza Santxo

Gai-emailea: Jon Amezaga Fernandez

www.bertsozale.eus/bizkaia

www.bertsosarrerak.eus

Antolatzailea

Babesleak

Laguntzailea:

hiruka

Gaixotzen duten hiriak

GARAZI HIDALGO Familia medikua (eta beste)

Osasuna bizi baldintzei estuki lotuta dago. Etxebizitza, hezkuntza, osasun sistema, lana eta ingurumena dira osasunaren gizarte baldintzatzaile nagusiak. Eta bizitokiak zeresan handia dauka. Hirigintzak, esaterako, gaixotasunak prebeni ditzake, eta, talde ahulenen beharretan arreta jarri gero, ekitea bultzatzea dezake. Osasun desberdintasunak ikertzen eta hauei aurre egiteko neurriak proposatzen lan oparoa egin du Michael Marmot britainiar epidemiologo eta salubrista aintzatetsiak. Horregatik baliatu ohi da haren abizena osasuna eta berdintasuna sustatzeko politika zehatzak garatzen dituzten hiriak izendatzeko: «Marmot hiriak».

Hiri horiek garraioa ere hartzen dute kontuan. Garraio osasungarriak gutxiago gidatzea eta gehiago ibiltzea eta pedalei eragitea dakartza, baina kalitatezko garraio publikoko sistema bat izan behar du. Honek ariketa fisikoa eta harreman sozialak sustatzen ditu eta istripuak eta kutsadura gutxitu. Gure eskualdean, baina, garraio politikak kontrako norabidean doaz. Hona bi kasu: Leioako unibertsitatera doan errepidearen handitzea eta tunel subflubiala. Bi azpiegiturok osasuna kaltetu eta gizarte ezberdintasunak areagotu baino ez dituzte egingo.

Udabarria ta euskara

LANDER LABAJO Baserritarra

Udabarria sasoi argitsu, koloretsu, emankor, epel eta freskoa da, besteak beste. Frute arbolak loratzen hasiak dira, fruitu bilakatzen, lantzarretako belarra arin hasten dabil, aretzak hosto barriegaz jansten ari dira, intxaurrek be badatoz aurrera. Txomin bedarra itxointen gabilz askok, herrian arabera izen desbardinak jasotzen dituen belar honek, lurra, udako barazkiak soloan landatzeko epel dauenaren seinalea emoten dosku. Lukiak kumatzen egongo dire. Suge, musker, ziraun eta sugendillak eguzkitara urteteko gogoz dauz.

Herriguneetan urte arorik ez dau, eta sasoi guztietan edozein sasoiak generoak jasotzera ohituak gara. Amalurrenganako konexioa eteten gabilz, eta, horregaz batera, gure ohiturak, kultura eta hizkuntza aldatzen da. Beti aldarrikatu izan dot euskara errotik antisistema dela, sistema kapitalistak bultzatzen duen ereduak gure hizkuntza kolpatzen duela. Hazkunde jasangaitzaren hormigoiaren legeak kalte sano haundik sortu dauz: Tosu, Berangoko Santa Ana, Larrabastera... Euskarari lotuagoak ziren orain baino. Euskara Amalurrari lotute dau. Sudurgorri maitagarri horrek erakutsi doskuen moduan, maitatu dezagun euskara, udabarria, Amalurra eta koloretako mundua!

Horoskopoa

Ura
(Abenduak 21-Urtarrilak 19)

Azkenean lortu duzu hainbeste desiratzen zenuen hori! Hartu une bat momentu goxo honetaz disfrutatzeke.

Otsoa
(Urtarrilak 20-Otsailak 18)

Erdizkako egiak gezurrak ere badira. Helmugako sariak heltzeko bidea zuritzen du? Izan zaitez zintzoa zure buruagaz.

Adarra
(Otsailak 19-Martxoak 20)

Oporrak daborduko milimetrora antolatuta dituzu. Beharbada inprobisatzeko tarte bat ere utzi beharko zenuke.

Aitzurra
(Martxoak 21-Apirilak 19)

Euskaraldirako inor baino prestatuago zaude: txapa soinean daramazu daborduko! Urte osoan zehar berdina egiteko prest?

Hostoa
(Apirilak 20-Maiatzak 19)

Azken boladan ez duzu ingurukoakaz gehiegi konektatzen... Zer aldatu da? Zu, haiek ala guztia?

Eguzkia
(Maiatzak 20-Ekainak 18)

Faborez, bota eguzkitako krema! Maiatzeko izpiek ere erre dezakete-eta. Azalak edozein AAK baino memoria hobea du.

Garia
(Ekainak 19-Uztailak 18)

Hilabete honetan dirutza utziko duzu osasunean. Hala ere, merezi du. Gogoratu gorputza dela gure ibilgailu nagusia.

Lastoa
(Uztailak 19-Abuztuak 17)

Hilabete honetako planeten alienazio bereziak zure ariman iluntasun berezia utziko du. Itzalek argia ere erakutsi ohi dute...

Iratzea
(Abuztuak 18-Irailak 16)

Parrandaz egindako deskantsu honek ideia sormentsu berriak ekarri dizkizu! Hau da unea zure barneko mundu guztia ateratzeko!

Meta
(Irailak 17-Urriak 16)

Munduko miseriak agobiatzen zaitu: ezinegon horri erantzun kolektiboa ematen badiuzu? Batu auzoko gizarte-mugimenduetara!

Hazia
(Urriak 17-Azaroak 15)

Esnatzen zarenetik ohera sartu arte pantaila artean zaude, ohartu zara? Zer egin dezakezu inguru horretatik apur bat deskonektatzeko?

Negua
(Azaroak 16-Abenduak 20)

Lagunen artean arropa azoka berezia egiteko garaia heldu da! Trukatu zuon artean daborduko erabiltzen ez dituzuen jantziak!

Kutxabank Euskaraldiarekin

2025EKO
MAIATZAREN 15ETIK 25ERA

EUSKARALDIA

*Elkar mugituz
egingo dugu*

kutxabank
Benetan.

Inazio Uriguen Punta Galea Txirrindularitza Elkarteak

«50. urtemuga honek atzera ikusteko balio digu»

Mende erdia igaro da Getxoko Punta Galea Txirrindularitza Elkarteak pedalei eragiten hasi zionetik. Askok izan dira bertatik igaro diren kirolariak, eta egindako bideari errebasoa egin gura izan diogu.

IKER RINCON MORENO ►

Punta Galea Txirrindularitza Elkarteak mende erdia bete du aurten, eta urtemuga borobil hori probestu guran, 50 urteotan egindakoari begira jarri dira, besteak beste. Hala, Inazio Uriguen taldeko komunikazio-arduraduna pozik agertu da urteurren borobil hau ospatzeagatik. «Eguneroko lanak hartuta, batzuetan ez gara konturatzen zenbat gauza lortu ditugun». Urtemuga honi esker, elkartearen historian sakontzeko aukera izan dute, eta harro daude egindako bideagaz: «5.000 txirrindulari baino gehiago pasatu dira hemendik; haietako askorekin harremanetan jarri gara, eta haien oroitzapenak partekatu dituzte gurekin».

Atzera begiratzeaz gainera, Punta Galea Txirrindularitza Elkarteak hainbat ospakizun prestatu ditu mugarri hau behar bezala ospatzeko. Logoa berritu eta egutegiak eta pegatinak banatzegaz batera, taldearen aurkezpen ekitaldian, bandera erraldoi bat zabaldu zuten Fadura kiroldegiko belodromoan, «hona etor-

Erronkak

«Garai berrietara egokitzea garrantzitsua da, eta horri heltzen diogu apurka-apurka. Adibidez, lehen ez genituen hainbeste prestatzaile eta nutrizionista, eta gaur egun naturaltasunez taldearen parte dira. Gainera, taldetik pasatu diren hainbat neska-mutilek ikasketa horiek egin dituzte, eta, gaur egun, haien ezagutzak jartzen dituzte taldearen mesedetan. Hori da gure erronka: pertsonak osatzen jarraitzea eta gure txirrindularitzarako maitasuna jendearengan kutsatzea»

tzen diren txirrindulari guztiek jakiteko taldeak 50 urte bete dituela». Maiatzaren 25ean, gainera, Euskal Herriko Txapelketak antolatuko dituzte kadete eta junior mailetan, eta Getxoko Zirkuituko ibilbidea beteko dute. Gainera, maiatzean bertan ere irteera zikloturista bat egingo dute Bizkaiko beste klub batzuek batera. Urteari amaiera emateko, klubetik igaro diren txirrindulari eta entrenatzaileak bazkaria egingo dute azaroan.

Uriguenek azpimarratu duenez, txirrindularitzak egoera ona bizi du Getxon: «Jende askok aukeratzen du bizikleta, bidegorri sare interesgarria dugu, hobetu daitekeena, noski, baina jendea segurtasunez bizikletarengana hurbiltzea lortzen duena». Punta Galeako eskolan, umeei bizikleta segurtasunez eta trebetasunez erabiltzen irakasten diete, oinarri sendoak jarritz eotokizuneko txirrindularientzat. Afizioa ere bizirik dago berton. «Lasterketa asko antolatzen ditugu eta jende asko hurbiltzen da ikustera, Getxoko Zirkuituaz aparte, kadete mailako karrarak edo nesken taldeko erlojupekoak, adibidez», nabarmendu du. Urteak pasa ahala, aldaketa txikiak egin dituzte; esaterako, azken urteetan Aste Santuko eta udako campusak antolatzen hasi dira, inguruan eskaintza hori eskasa baitzen lehen. Etorkizunera begira, Uriguenek argi dauka zein den taldearen erronka: «Garai berrietara egokituta, erronka txikiei aurre egingez, hurrengo 50 urtez jarraitzea». ◀

San NIKOLAS
IKASTOLA

Elkar mugituz egingo dugu

Erdi gunean ZU

Jugger Bizkaiko taldeak

«Dirudiena baino errazagoa da jokatzea»

Errugbia eta esgrimaren artean dagoen kirol hau praktikatzen dutenek diotenez, guztiaren gaitetik, giro ona eta dibertsioa gailentzen dira. Bere jatorria 80ko hamarkadako pelikula batean dago.

ANDER ZARRAGA ►

Juggerrean bost jokalariz osatutako bi talde aritzen dira, eta *jugg* izeneko objektua aurkarien zelaiaren atzealdera eramatea da helburua. Hori eramateaz arduratzen diren jokalariek korrikalariak dira eta arma bigungarriak, ezkutak eta soka bati lotutako pilota bat daramaten gainontzeko jokalariek aurkariak blokeatzeko helburua daukate. «Errugbia eta esgrimaren artean dagoen kirol bat da; bortitza iruditu arren, mundu guztiarentzako moduko kirola da», nabarmendu du Bryan Galeano taldekideak. «80ko hamarkadako *The Blood of Heroes* pelikulatik sortu zen kirola da», azaldu du Adrian Calderon erandioztarrak. Partidetan 1,5 segundoan behin soinua egiten duen zenbatzeko soinu-sistema bat ere daukate, eta bakoitzak 130 eta 200 hots izaten ditu. Jokalariek armaz jotzen dituztenean belauniko blokeatuta geratzen dira bost soinu-tarte zenbatu arte.

Alluitz Arana urduliztarrak urtebete inguru darama taldean eta, probatu zuenean,

Bizkaikoaren barruan beste lau talde daude: selekzioa, Mitos, Hijos del mar eta Drakkars.

Alluitz Arana, Adrian Calderon eta, behean, Bryan Galeano.

taldekide jatorrak aurkitzeaz gain, ikasteko kirol erraza eta dibertigarria egin zitzaiola kontatu du: «Hasieran, dirudiena baino errazagoa da jokatzea; gero, oso dibertigarria da».

Calderonek kontatu duenez, beraiek orain dela gutxi lortu dute Zorroza futbol taldeari esker zelai bat eta aldagelak izatea, «hona heldu arte, parke batean entrenatzen genuen». Baliabide gutxi izan arren, diotenez, Bizkaiko taldeen selekzioak txapelketa guztietan lortzen du lehen postuetan geratzea.

«Gutxika-gutxika gero eta jende gehiago dator, probatzen dutenei asko gustatzen zaielako; hala ere, sare sozialetan, udalerrietan eta sareetan ere zabaltzeko ahalegina ari gara egiten. Noski, noizbait norbaitek probatu gura badu, gu beti egongo gara erakusteko prest», erantsi du Galeanok. ◀

Biharko mundua **euskaraz**

Elkar mugituz egingo dugu

EUSKARALDIA

ander deuna
IKASTOLA

ikastolenkartea

Hirukira olgetan

© GARBIÑE UBEDA

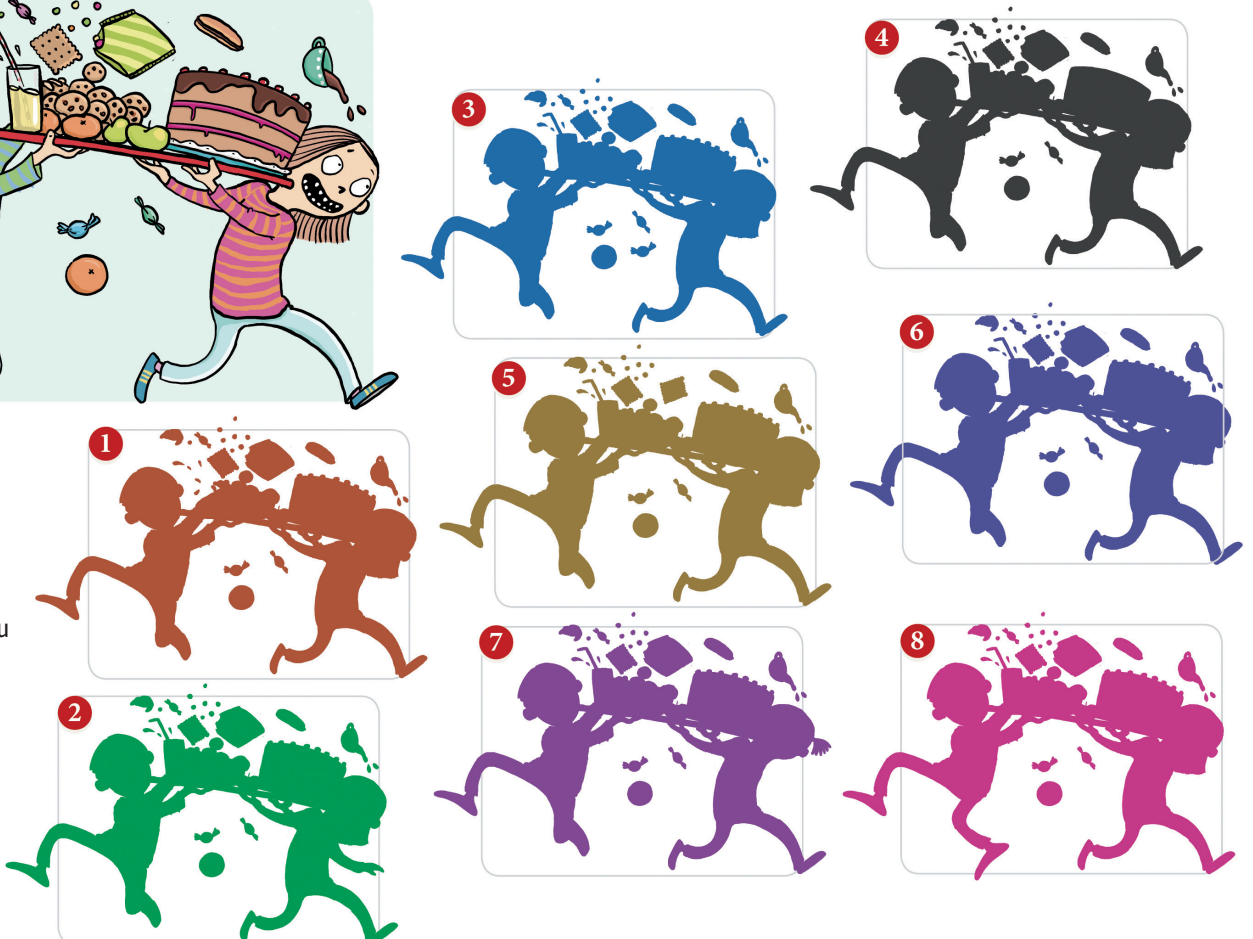
Behatu eta margotu

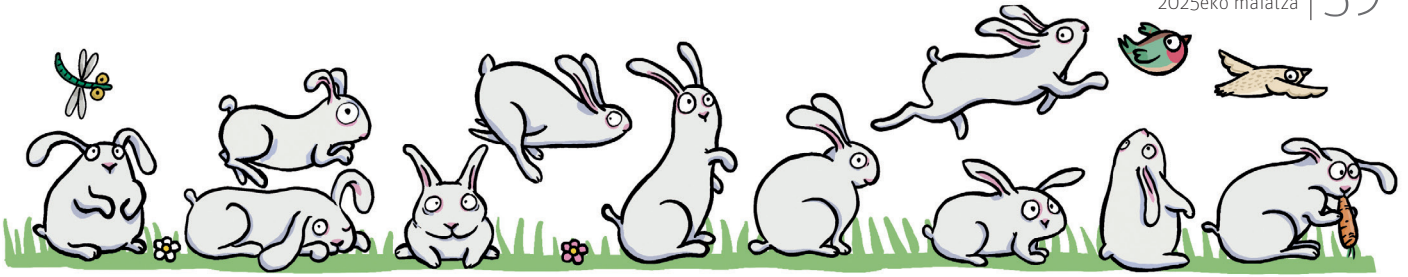
Begiratu goiko marrazkiei. Ea aurkitzen dituzun lauki bietan ageri diren lau gauzak.
Bide batez, margotu itzazu gustuko dituzun jaki guztiak.

Itzala

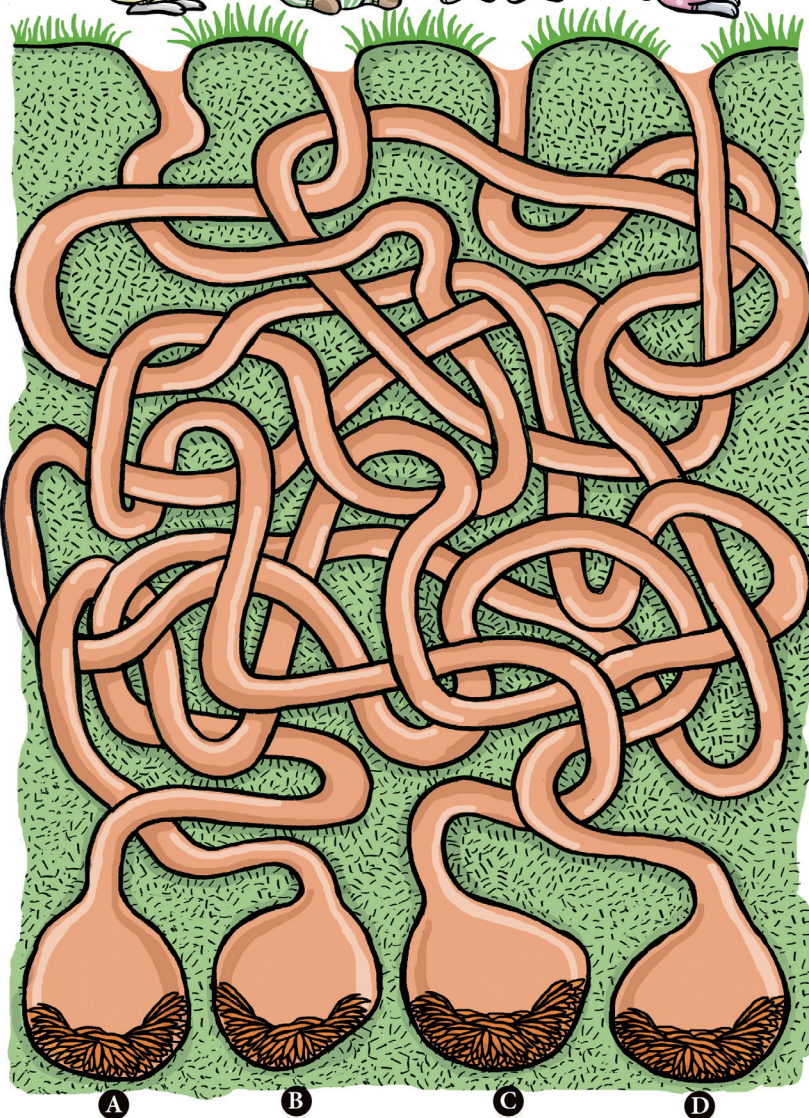
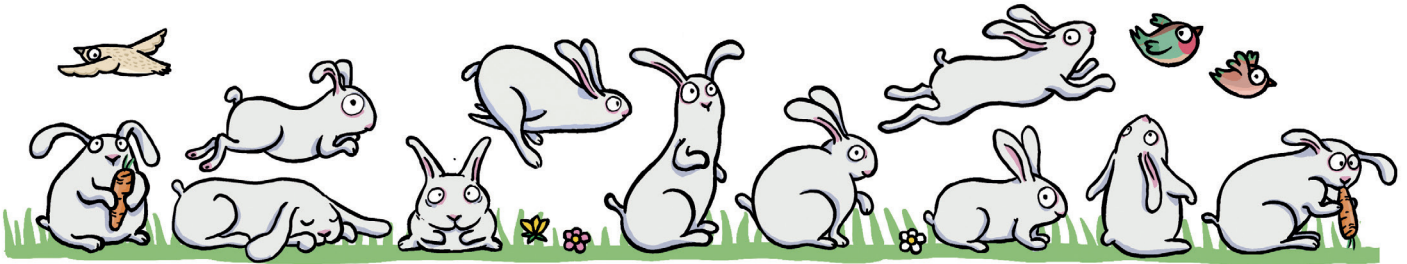
Pellozirik eta Maripurtzilek merienda oparoa prestatu dute, eta lagunengana doaz. Zenbat gutizia! Aizu, eta zein ote da haien itzal zuzena?

Untxi festa

Begiratu goiko untxiei eta behekoiei, ea aurkitzen dituzun bi irudien artean dauden aldeak. Hogeia dira guztira.

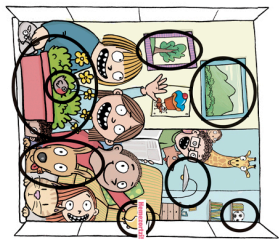
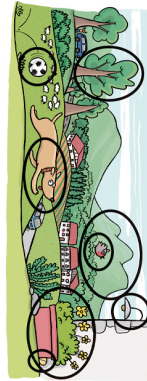

Lotara Hara, untxitxoak logalez daude. Lagun iezaiozu bakoitzari bere zulora iristen.

SOLUZIOAK:

AURREKO
SOLUZIOAK

Han eta hemen

Hemezortzi!

M	A	R	D	U	L
R	D	A	L	M	A
L	M	A	R	D	U
D	U	L	M	A	R
A	M	L	D	R	U
R	D	A	L	M	A

Sudokua

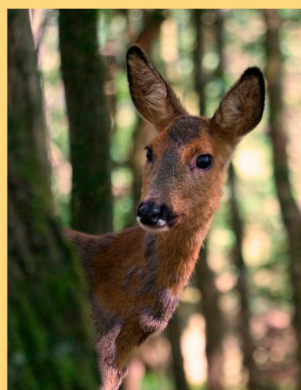
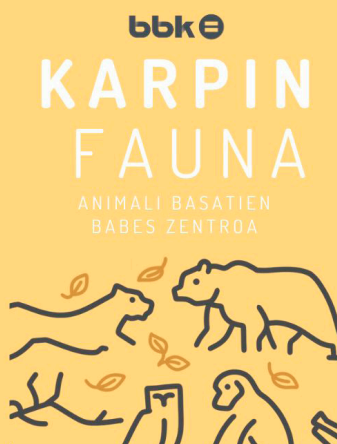
Altzagako kioskoa Lau belaunaldiko historia

Altzagako metro-geltokiaren ondoko kioskoaren desagertpenagaz, Erandiok bere iraganeko beste zati bat galduko du. Nerea Urdiainek eta Jaime Gorostizak apirilaren 30ean saldu zituzten azken aleak, negozioa behin betiko itxi baino lehen. «Nirea hirugarren belaunaldia da, nire aititek hasi zuen negozioa, gero, nire gurasoak egon ziren, eta, oporretan, Nerea Ortega nire lehengusinarekin alaba ere egon zen. Beraz, familiako lau belaunaldi egon gara hemen lanean», azaldu du 30 urtez egunkari eta aldizkari artean aritu den Urdiainek.

Pedro Siro Moraleja bere aitona hasi zuen negozioa: «Argazki zaharrean bata urdinagaz jantzita azaltzen da, lehen, herritik pasatzen zen trenbidearen barreretan egunkariak eta komikiak pintzakaz eskegita; lehen, prentsa eta horrelakoak trenean ekartzen zituzten, eta geltokian bertan saltzen ziren».

Itsasadarrenaren industrializazioa bere gorenean zegoenean, jendearen joan-etorria goizaldetik hasten zela gogoratu du Urdiainek: «Nire gurasoek hemen lan egiten zutenean, itsasadarrenaren beste aldeko lantegietara joaten zen jende guztia bertatik pasatzen zen, eta egunkari asko saltzen zituzten ordua».

Ordutik, ohiturak asko aldatu dira eta, teknologiaren eraginez, askoz egunkari gutxiago saltzen dituztela deitoratu du Urdiainek, eta horrek negozioaren gainbehera eragin duela. Horrez gain, lehen, Obieta kalean zeuden, geltokiaren ondoan, baina, metroa eraikitzeko lanak zirela eta, lekualdatu egin zituzten. «Handik Legazpi kalera joanarazi gintuzten, baina hemendik ez da hainbeste jende pasatzen, guk nabaritzen dugu», deitoratu du egunkari-saltzaileak. Kioskoa txikia denez, eta bientzako soldata duina nekez ateratzen dutenez, «tristura handiagaz», behin betiko pertsiara itxi dute. ◀

KAISHOP!

Erosi euskaraz Getxon

Euskara + 0 km = kalitatea

CICLOS OLABARRIETA

DEPILEA

HARRI TABERNA

MUGARRI

KASUNE FRUTA DENDA

SUAN DENDA

Turismoa areagotu egin da gurean?

YOLANDA ETXEANDIA
ALGORTA

Hemen herrian gutxi geratzen dira; metroa hartuta Bilbora joaten dira gehienak. Portu Zaharretik ikusten ditut igotzen, baina herrian ez. Atzerriko jendea da nagusi: ingelesa eta italiarra entzuten da. Turismoa beharrezkoa da, dirua hemen gastatzea garrantzitsua da.

MONICA OLMOS
ALGORTA

Ez dakit okerrera egin duen edo ez, baina argi dago gero eta jende gehiago datorrela gurera. Batzuetan gehiegi dela iruditzen zait, baina dendek eta komertzioek eskertuko dute, ziur. Azkenean, jendeak pentsa dezake nahi duena: turistak berdin-berdin etorriko dira.

IBONE AMESTOY
ALGORTA

Jende berria udalerrira etortzea ondo deritzot. Denda bat dut nik, eta bertara sartzen dira galdetzerak, eta batzuek zerbait erosten dute. Gehienak AEBkoak eta asiarrak dira. Udalak Algortara igotzeko busa jarri die gurutzaontzikoei, eta igartzen da: urtez urte gero eta turista gehiago dago.

ELENE URRUTIA
LEKEITIO-GETXO

Turismo asko dago hemen inguruan, batez ere, udan. Itsasontzi handiak jende asko heltzen da. Baina ondo dago, dirua ekartzen dabe herrira, eta ez da gehiegizkoa nire ustez. Lekitxon, ordean, bai: han udan larregi izaten da dugun jende kopurua, eta ezin da konparatu hemengo egoeragaz.

FERNANDO MIJANGOS
GETXO

Bai, turismoa gora dator. Getxon eta Bilbon nabari da: Zazpikaleak beteta daude, eta portuan ilarak ikus daitezke, autobusen zain. Denok gara turistak nolabait, eta nik ongiatorria egiten diet denei, denok ezagutu nahi ditugulako beste leku batzuk. Hala ere, ez nago luxuzko turismoaren alde.

ELENA PASCUAL
ALGORTA

Pixka bat desfasatzen ari dela uste dut: jende pilo bat dago. Algortako Telletxe plazan turisten ilara erraldoiak sortzen dira kruzera jaisteko, portuko tabernak beteta egoten dira, eta ingelesa nagusi da egun askotan Portu Zaharrean. Gainera, tabernetako prezioak igo dira, gehiegi pasatzen ari dira.

BORJA ZULUETA
ALGORTA

Denetarik etortzen da, ez dakit kruzeroengatik den, baina gero eta turista gehiago ikusten ditut. Igarri dut aldaketa. Alemaniarrak, amerikarrak, britainiarrak... Estatuko jendea ere bai ikusi dut inguruetan. Nik San Nikolas plazan ikusten ditut, tabernan, eta gero eta ohikoago dira.

EIDER SAGASTI
ALGORTA

Hemen Algortan ez dut asko nabaritu, ez nagoelako leku esanguratsuetan, baina badakit Portu Zaharrean turista asko dagoela ferryengatik. Turismo nahikotxo dator. Segun zein motatakoa den, ondo deritzot, baina ez dakit garai honetan jasotzen dugun turismoa egokiena den.

hirukalagunen txokoa

Sari ederrak eskura!

Zozketa

Karpinerako sarrera bikoitzak!

55 espezie baino gehiagoren babesleku den BBK Karpin Fauna ezagutu gura duzu? Bada, sarrera bikoitzak zozkatuko ditugu! Ez galdu aukera tentagarri hau eta eman izena!

Zozketan parte hartu gura baduzu, ekainaren 1a (domeka) baino lehenago jakinarazi zure izen-deiturak eta harremanetarako bidea hemen: Zozketak ataleko formularioa HIRUKA.eus webgunean.

Zozketa

Ibaizabalen ipuin zirraragarria

Ibaizabal argitaletxearen eskumenez, 5 urtetik gorako umeentzako *Nork lapurtu du dinosaurioa?* liburua lortzeko aukera izango duzu. Dinosaurioak gustuko badituzu, hauxe da zure aukera!

Zozketan parte hartu gura baduzu, ekainaren 1ean (domeka) baino lehenago jakinarazi zure izen-deiturak eta harremanetarako bidea hemen: Zozketak ataleko formularioa HIRUKA.eus webgunean.

Zozketa

Ostirala iritsi da! ikuskizuna

Porrotx, Marimotots, Pupu eta Loreren haur ikuskizun barregarriko sarrera hirukoitza zozkatuko dugu! Ekainaren 8an izango da, 19:00etan, Muxikebarrin.

Zozketan parte hartu gura baduzu, ekainaren 1ean (domeka) baino lehenago jakinarazi zure izen-deiturak eta harremanetarako bidea hemen: Zozketak ataleko formularioa HIRUKA.eus webgunean.

Zelan egin HIRUKAlagun?

Webgunean: hiruka.eus/harpidetza/laguna

Idatziz: hirukakoop@hiruka.eus

Deituz: 944 911 337 • 688 812 368

Urtean 35 euroren truke, Uribe Kostako euskarazko komunikazio-taldearen bultzatzailea eta partaidea izango zara.

**Udan ere
euskaraz eroso**

EUSKALTEGIAK
Ikastaro trinkoak
Etxe ondoan
Euskara ikasteko
Azterketak prestatzeko

**FAMILIA
BARNETEGIAK**
Euskara ikasteko
Seme-alabekin
euskaraz aritzeko

**2 ASTEKO
BARNETEGIAK**
Euskara-eskolak
Euskaraz bizitzeko
Azterketak prestatzeko

IBILTARIA
Euskal Herria
zeharkatu eta
15 egunez
euskaraz mintzatu

**ONLINE
IKASTAROK**
A...
BETETA ... C2

PRAKTIKATU
Udan ere,
mintzalagunak
martxan; hurbildu
zure euskaltegira

UDAKO EUSKARA IKASTAROAK

673 200 100 / 946 464 000
www.aek.eus

URIBE KOSTAKO AEK

UDAKO IKASTARO TRINKOAK

UZTAILEAN eta IRAILEAN

MAILA GUZTIAK

MATRIKULA ZABALIK

IZEN EMATEA: Getxo, 944 30 47 34 · lauaxeta@aec.eus

25/26 ikasturterako
aurrematrikula egin

UDAKO BARNETEGIAK: <https://www.aek.eus/eu/uda>

DIRULAGUNTZAK:
HABE eta Udal guztietan